

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

13. ČÍSLO

3,- Kč

28. LISTOPAD 1993

ČESKÉ NÁRODNÍ EXERCICIE

Cestování, touha po poznání cizích zemí je stará už od nepaměti. V moderní době jí vycházejí vstříc nejrůznější cestovní kanceláře. Věřící člověk však od cestování vždycky očekával a očekává víc. Nejde jen o návštěvu svatých míst, ale také o připomínku biblického putování izraelského lidu do zaslíbené země, o vědomí, že také my jsme poutníky k zaslíbené "zemi" v nebesích. Proto mají své důležité poslání křesťanské cestovní kanceláře, mezi nimiž vynikají brněnská Via Petrov a pražská Agentura 97.

(Pokračování na str. 2)

U Tělo sv. Bernadety Soubirousové (Nevers, Francie) ani po více než sto letech nepodléhá rozkladu.

ČESKÉ NÁRODNÍ EXERCICIE

(Pokračování ze str. 1)

Pod vedením svého ředitele dr. ing. Františka Reichla uspořádala Agentura 97 opravdové poutní exercicie po svatých místech v Evropě. Na nichž buď Pán Ježíš nebo Jeho nebeská Matka promlouvali k lidstvu novověku, aby mu připomenuli biblická slova výzev k obrácení a pokání. Meditace obou kněží v autobuse i jinde. Otců Gacika z olomoucké a Prokúpka z královéhradecké diecéze, jakož i promluvy dr. Reichla a devítidenní pobožnost k Božskému Srdci Páně, kterou účastníci během jízdy vykonali, povznesli všechny přítomné nad obtíže daleké cesty, jež jsou při ní nevyhnutelné. Byla to škola odevzdanosti do Boží vůle, kdy se každý učil poznávat jako realitu a nikoli pouze lacinou útěchu, že Pán o nás ví a má s námi svůj plán, který je ten nejlepší, i když někdy odlišný od našeho. Snad právě toto způsobilo, že účastníci akce, i když se většinou nikdy před tím neviděli, dokázali velmi rychle vytvořit krásné harmonické společenství, v němž byla zřetelná duchovní přítomnost Krista a P. Marie. Na rozdíl od mnoha čistě světských akcí tohoto druhu nedošlo k jedině hádce nebo projevu nelásky jednoho vůči druhému... prostě jako by to Matka Boží sama režirovala.

A my věříme, že se tak skutečně dělo. Panna Maria je tou nejlepší režisérkou, žel lidstvo její režii odmítá. V Paříži na Rue de Bac, naši první větší zastávce, vyzývala prostřednictvím vizionářky sv. Kateřiny Labouré r. 1830 k nošení zázračné medailky, k modlitbě a ke konání dobrých skutků. Univerzalita těchto poselství pro celý svět nám byla připomenuta přítomností čínských poutníků z Tchajwanu v čele s biskupem, který celebraval mši svatou. Nerozuměli jsme mu ani slovo. Jenže radostný stisk ruky našich čínských bratří při pozdravení pokoje nám beze slov řekl to nejdůležitější, co bylo třeba v tu chvíli vědět: Pán Ježíš je zde. On mluví k celému světu, za všechny bez rozdílu prolil svou drahou Krev. Jen je třeba změnit svůj život a upravit ho v souladu s Evangeliiem.

Ve francouzských chrámech (románských, gotických i novodobých) se často objevuje původně byzantská ikona Krista Pantokratora, čili Krista vševládného, Pána celého světa. Škoda jen, že to je pouze na obraze a nikoli ve skutečnosti, totiž té francouzské. Území kolem Paříže je misijní jako naše pohraničí, ve stotisícovém Orléansu slouží katedrála pouze jako muzejní objekt v letní sezóně, v zimě je téměř trvale uzavřena. V tomto městě se slouží v neděli pouze čtyři mše svaté, každá v některém z malých kostelíků. Voltaire by patrně měl radost, jeho vize o zničení církve jako by se začínala plnit.

Jenže zdání klame. Paray le Monial, malé městečko s rozlehlou

románskou bazilikou, nás zavádí pod povrch věcí. Tady v klášteře sester Navštívení P. Marie se zjevuje r. 1675 Ježíš prostě řeholnici sv. Markéty Marii Alacoque, aby jejím prostřednictvím vyzval církve k účtě vůči svému Nejsvětějšímu Srdci a k pobožnosti prvních pátků. V tehdejší vyjpatém ovzduší strnulého jansenismu šlo o úplnou revoluci. Jansenističtí bludaři poznávali svou mentalitou mnoho údů tehdejší církve. Vžila se představa Boha, který se nedočkavě třese na to, aby mohl člověka uvrhnout do pekla, dosáhnout spásy je pry velmi nesnadné a jen moc málo lidí přijde do nebe. Proto bylo třeba, aby sám Božský Vykupitel zasáhl a připomenul základní pravdu Nového zákona, že Bůh je láska, která neváhala pro člověka jít až na kříž. Proto věčná spása není žádným "úzkoprofilovým zbožím", což je důvodem k tomu, aby naše víra byla skutečně evangeliem, radostnou zvěstí. Omilostněná řeholnice narazila. K jansenismu tihnoucí vedení řádu i hierarchie jí zakázaly úctu k Božskému Srdci šířit. Nemohly ale zabránit, aby se tato požeňnaná spiritualita neprosadila. "Je-li z Boha toto dílo, nepodaří se vám je zničit," věděl už moudrý Gamaliel ve Skutcích apoštolů.

Pán Ježíš tak vlastně už před třemi staletími ukázal takový směr evangelizace, na který jsou všichni novověcí Voltairové, Nietscheové či Marxové krátki: hlásat Boha jako nekonečnou a přímo vášnivou lásku k člověku, jenž stále více postrádá lásku v rodině, ve společnosti i ve státě a připadá si nesmírně sám a opuštěn. Církev nesmí mluvit v teologických hádankách a dvojznačnostech, ale hlásat dle slov sv. Pavla pouze "Ježíše, a to Ukřižovaného". Jiná cesta k re-evangelizaci Evropy, na niž tak naléhá Sv. Otec, nevede.

To se netýká jen duchovních a řeholníků, ale každého pokřtěného. Lurdy byly k tomu naléhavou výzvou. Nejsvětější Panna a Matka se představila sv. Bernardě jako Neposkvrněné Početí. Už od věčnosti s ní Bůh počítal jako s jediným člověkem po Adamovi a Evě, koho se nedotkne poskvrna dědičného hříchu. Měl s Ni svůj plán, zcela mimořádný od plánu s jinými lidmi. Víme dobře, jaký: bude Matkou Spasitele světa. To ovšem vyžadovalo její dobrovolný souhlas, který dala s vědomím všech nebezpečí s tím spojených svým prostým "Staň se mi podle tvého slova". Rozjímání těchto pravd nás vedlo k otázce: Jaký plán má Bůh se mnou? Co ode mě žádá? Jsem ochoten mu dát svůj souhlas tak jako přesvatá Matka i za cenu nesnázi, nepříjemností nebo i nebezpečí? Je úchvatná myšlenka, že všemohoucí a dobrý Pán o mně věděl kolik tisíciletí či milionů let předtím, než jsem začal existovat, už tehdy měl se mnou svůj plán. Snad nikde jinde než v Lurdech se nepocítuje tak naléhavá potřeba prosit Pána Boha na

přimluvu přesvaté Matky a Panny Marie o to, aby vyjevil člověku svůj plán s ním a dal mu milost říci bez výhrad a odhodlaně své "Ano" tak jako Neposkvrněná Panna.

Co nedopoví Lurdy, dopoví Fatima. Její ráz je jiný, prostší, všednější. Zde je odpověď na naše četné modlitby, aby nám Pán zjevil svůj plán. On nám ho předkládá téměř "polopaticky" dnes a denně, jenže my jsme natvrdli. Žádá vzorné plnění všedních povinností a otevřené srdce pro potřeby těch, kteří nás obklopují. Prostota a jednoduchost místa jako by říkaly: nehledej v Božím plánu s tebou nic složitějšího, nic nadvězdného nebo velikáského. Nejde o nic jiného než o tvůj docela prostý a nekonvenční souhlas s tím životem, který Pán pro tebe připravil se všemi příjemnými i nepříjemnými stránkami. To je častokrát mnohem těžší než vyhledávat "velké a mimořádné" poslání.

"Velikost a mimořádnost" je právě v jeho obyčejnosti. Žádné poslání nebylo větší a mimořádnější než Matky Boží. Přesto pro ni znamenalo tu nejobyčejnější a nejprostší práci pro rodinu kolem domu a hospodářství. Ve Fatimě se zjevuje třem dětem - prostým pasáčkům ovcí

(Dokončení na str. 6)

PRVNÍ VE VÝCHODNÍM BLOKU

Rumunsko se stalo první zemí bývalého komunistického bloku, v níž byl vydán a dán do prodeje nový Světový katechismus katolické církve v rumunské řeči.

Kurešček u Lublaně 1. 11. 1993

Prosím vás, milé děti, neberte má poselství podle litery, ale podle ducha. Litera vás ubíjí a nedovoluje vám, abyste správně rozuměli. Proste Ducha svatého o duchovní chápání.

Je mnoho odporu vůči mým poselstvím jen proto, že slova nejsou schopna plně vyjádřit to, co je skutečným obsahem mých poselství.

Kněží, moji milovaní synové! Zřekněte se materiálních výhod, které vás přilákají zaměstnávají a odvádějí od duchovnosti. Jste pastýři. Puste své stádo! Vaše zodpovědnost je velká. Modlete se, abyste neupadli do pokušení.

Žehnám všem svým dětem, zejména trpícím, nemocným a bezmocným.

MYŠLENKA NA NEDĚLI

"Dávat si pozor a bdít", je rada našeho Pána, která zní první den adventu. Chceme si jeho slovo přisvojit. Je velkou životní moudrostí, prozřívavým momentem i šancí...

Bdít - znamená nedřímát, neuspávat se ani nelenošit, ale plnit svou službu vůči Bohu i vůči lidem na místě, kde máme být.

My lidé jsem náchylní k zahálení. Raději volíme to lehčí. Pak ale zůstáváme stát a posun dopředu není.

Verše Markova evangelia směřují k cestě, která prolomuje bariéru pohodlí. Tou cestou je myšlenka na to, jak bude vypadat konec našeho života. Kdy bude, to nevíme. Může to být tento rok, možná, že tento měsíc, tento týden anebo snad dnes. Proto nesmíme dřímát, ustrnout ve svém pohodlíčku. Žít dnešek a žít slůvko *teď* je zkušenost celé církve. V ní je život a ten, jak známo, má své příběhy. Jeden takový se traduje v okolí města Regensburg. Vypráví o bavorském vévodovi Jindřichovi, který při modlitbě nad hrobem sv. Wolfganga měl zjevení. V přítmi kostela viděl, že biskup

Wolfgang vedle něho stojí a prstem ukazuje na protější stěnu. Na stěně bylo napsáno: "Nach sechs" čili "za šest". Za chvíli slova zmizela i celé vidění bylo pryč.

"Co to má znamenat?" řekl si a dlouho nad tím přemýšlel. Jistě brzy zemřu. "Asi za šest dnů," pomyslel si a začal se připravovat na odchod. Rozdával chudým bohaté almužny, konal dobré skutky, byl plný lásky a trpělivosti k manželce, dětem, k svým zaměstnancům. A tak pokračoval v tomto bohumilém životě, ale neumřel. "Jistě to bude za šest měsíců", uvažoval. Proto žil dál zbožně a čestně. Ale neumřel. "Snad to bude za šest roků." Byl o tom přesvědčen a pokračoval ve slechetném a krásném životě. Ale ni po šesti letech nezemřel. V tom čase si navykl na správný, plně hodnotný život a ujistil se, že tak zůstane žít až do smrti.

Tolik legenda. A my si z ní odnesme poučku pro život. Že málo může změnit mnohé. V našem případě nejde jen o dvě slova, ale o výzvu Pána Ježíše: "Bděte, protože nevíte, kdy přijde poslední den". -j-

Pane, můj Bože, moje jediná naděje,
čekám na tebe.

Dej sílu, když tě hledám,

nech se mi nalézt, dej mi naději.

Před tebou je má síla i má slabost:

Tu první zachovej, tu druhou uzdrav!

Před tebou stojí mé vědění

i má nevědomost:

Kde mi otevřeš, přijmi mě, když vstoupím;

kde mi zavřeš příchod,

otevři, když zaklepu.

Na tebe chci vzpomínat, tebe chci poznávat,

tebe chci milovat.

Ať ve mně roste poznání a láska,

dokud mě nepřetvoříš k dovršení.

Čekám na tebe, Pane!

(podle sv. Augustina)

PROČ ZMLKLA KRITIKA?

Těsně před zveřejněním encykliky "Splendor veritatis" Sv. Otce Jana Pavla II. předpovídal německý teolog Hans Küng, postižený už před několika lety zákazem vyučovat na církevních učilištích kvůli povážlivým bludům, které hlásal, že prý tento dokument bude tak přesvědčivým důkazem netolerance a totalitního smýšlení katolické církve, že lidé z ní začnou masově vystupovat. Nic takového se nestalo, naopak i levicové a církví nepřátelské listy se vyjadřovaly o nové encyklice když ne přímo kladně, tak alespoň s notnou dávkou respektu. Odkud ten náhlý obrat? Odkud tak obrovský zájem o text encykliky, který má více než 200 strojopisných stran? Vysvětlení je jednoduché. Nový papežský dokument sexualitu staví do šir-

ších souvislostí, které si uvědomuje každý myslící člověk: jedná se totiž o hranice lidské svobody. Tě svobody, která je spojena s vědeckotechnickým pokrokem a o níž se předpokládalo, že je nebo alespoň má být naprosto neomezená. Poznalo se však, že věda má své hranice - a to nepřekročitelné. Svoboda, která je do jisté míry produktem moderní vědy, nemůže už kvůli této vazbě být neomezená, což dříve nebo později poznají i její hlasatelé. Náměstek Kristuv Jan Pavel II. vstupuje do dějin jako jeden z prvních mužů moderní doby, který toto hlásal "s předstihem". Svět onu realitu začíná pocívat a to je dobré znamení. Církev nezestárá, její slovo má pro každou dobu a generaci svou odpověď na palčivé problémy. R. Malý

PERIKOPY NA 1. NEDĚLI ADVENTNÍ:

Iz 63,16b-17.19b;

64,2b-7

1 Kor 1,3-9

Mk 13,33-37

ADVENT

Advent byl odedávna a svým způsobem stále trvá. Boží působení v Kristu si nesmíme představovat tak, že vše už bylo vykonáno kdysi a my teď máme jen sklízet ovoce. Bůh je náš původ, z něhož jsme vyšli, ale je i naším cílem, ke kterému jdeme.

Pokusme se zamyslet nad tím, že adventní příprava není vrácení se v myšlenkách k dávným událostem, není to cesta zpět, je to cesta vpřed k cíli.

Teď jsme my vyvolený lid Izrael, který musí opustit otroctví egyptské a putovat pouští světa, aby našel líbeznou zemi Kanaán, zaslíbenou zemi, Boží království. Teď jsme my ti mudrci, kteří odcházejí ze svých domovů za hvězdou, která jim ukazuje cestu k novorozenému Králi. Teď jsme my ti pastýři, kteří vstávají ze spánku a vydají se na pouť k božimu Betlému.

Vidíte, advent je vlastně naše celoživotní situace, celý svět, my také všichni jsme teprve na cestě k Bohu.

PAPEŽ PODPOŘIL KUBÁNSKÉ BISKUPY

Sv. Otec Jan Pavel II. u příležitosti návštěvy kubánských biskupů "ad limina" v Římě vyslovil podporu jejich nedávnému dokumentu, v němž kritizují komunistický režim Fidela Castra za jeho porušování základních lidských práv. Toto biskupské prohlášení vyvolalo ostrou reakci reprezentantů státní moci.

MAFIÁNI NESMĚJÍ KE SVÁTOSTEM

Neapolský pomocný biskup Antonio Riboldi připomenul, že nadále zůstává v platnosti dřívější zákaz podávat sváté přijímání osobám známým svým členstvím ve zločineckých organizacích. Výslovně uvedl, že toto se týká mafiánů. Řekl, že mafiáni mohou být připuštěni ke sv. přijímání pouze tehdy, až projeví lítost ve svátosti smíření a odmítnou další spolupráci na zločinech.

(dokončení ze Světla č. 12)

Další okruh problémů se týká universalitu mravních zákonů. Moderní pojetí klade do protikladu universalitu (obecnost) lidské přirozenosti, která je všem lidem společná a individualitu jednotlivce, z které vyrůstá jeho svoboda. Individualita bývá zdůrazňována na úkor přirozenosti; přirozenost omezuje prý svobodu lidské individuality.

Oproti tomuto pojetí zdůrazňuje Svätý Otec universalitu pravého dobra. Je vždy a za všech okolností dobré ctít Boha a rodiče. Tato pozitivní příkázání jsou obecná a nezměnitelná, spojují v obecném dobru lidi všech dob. Zakazující příkázání (nezabiješ atd.) vyjadřují nutnost za všech okolností se varovat jednání, které porušuje osobní a všem lidem společnou důstojnost člověka.

Positivní příkázání nemají horní hranici, ale spodní, kterou, když člověk překročí hřeší (neklade se hranice, míra v lásce k Bohu atd., člověk však hřeší určitými projevy nedostatku lásky, úcty). Zakazující příkázání vyjadřují, která řešení (vražda, apod.) nikdy nepřichází v úvahu.

I když člověk ve svém rozvoji je v mnohých směrech kulturně a historicky podmíněn, přesto nelze popírat, že v člověku se nachází "něco" co se vymyká všem podmíněnostem a to je lidská přirozenost, která sama o sobě je nezměnitelná a proto i přirozený zákon je nezměnitelný.

Tento zákon objevuje člověk ve svém srdci, tj. ve svém svědomí - zákon, který si člověk sám nedal, ale kterému se musí v poslušnosti podrobit. Svědomí aplikuje obecné mrav-

ní normy na konkrétní jednání. Problém nastává v otázce, jak lze obecná pravidla aplikovat na různé spletité situace života. Tzv. situační etika zdůrazňuje tzv. "tvůrčí" schopnost svědomí: člověk sám s Bohem ve svatyni svého nitra, přebírá zodpovědnost za různé úkoly, mu svěřené Bohem, aniž by se cítil vždy být zavázán přesným zněním zákona. Někdy může situace vyžadovat řešení, které je v rozporu s mravním zákonem. Mravní zákony nemají v tomto pojetí význam kategorický a universální, ale pouze orientační, informují člověka pouze o hodnotách, o které má usilovat. V některých případech může člověk zodpovědně dojít k řešení, které je v rozporu s mravním pravidlem. Tento směr opět přisuzuje svědomí "tvůrčí" roli - úkony svědomí nejsou výroky, soudy o správnosti či nesprávnosti jednání, ale jsou to "rozhodnutí", kterými člověk rozhoduje co je v dané situaci správné. Tím prý člověk dosahuje zralosti. Svědomí v tomto pojetí tedy není schopnost, která naslouchá objektivní normě, ale která normy sama vytváří.

Proti těmto názorům argumentuje encyklika nejprve textem Pisma (Řím 2,14-15) o svědomí, které mají i pohané, které je jim vepsáno do srdce. Svědomí je tedy svědkem zákona, je podle sv. Bonaventury Božím vyslancem; vnitřní dialog svědomí je proto dialog s Bohem samotným. Svědomí se vyjadřuje "myšlenkami", které obviňují i zprošťují viny. Vlastní úkon svědomí není rozhodnutí o něčem, ale výrok o něčem - výrok, který praví, že určitý čin má být vykonán nebo opomenut (svědomí předchozí), nebo který se vyjadřuje k minulému úkonu, chválí nebo vyčítá vinu (svědomí následné). Svědomí aplikuje obecné normy přirozeného zákona na jednotlivý případ a stává se tak bezprostřední normou jednání člověka. Svě světo však čerpá z přirozeného zákona. Vlastní vnitřní povahou svědomí je poslušnost vůči objektivní normě a snaha objektivní normu poznat. Výrok svědomí však není neomylný, může se mýlit na základě nepřekonatelné nevědomosti, která se týká existence zákona nebo skutečností se zákonem souvisejících. Nepřekonatelná nevědomost je takového druhu, že ji člověk nemůže svými schopnostmi odstranit. V takovém případě se člověku vina sice nepřičítá, přesto však objektivní přestoupení zákona je nedostatkem, které člověku škodí. brzdí jeho rozvoj v dobrém, vytváří nebezpečí návyku.

Svědomí se však může vlastní vinou mýlit, když se nesnaží dostatečně poznat pravdu. Koncil (DH 14) zdůrazňuje, že křesťané jsou povinni "při utváření svého svědomí dbát na posvátné a jisté učení církve". Učitelský úřad církve poskytuje lidskému svědomí službu, tím, že mu pomáhá varovat se omylu a najít pravdu. Křesťan, který nedbá učení církve ve věcech mravů se vydává v nebezpečí

omylu, pokud navíc odmítá výroky učitelského úřadu, dostává se do rozporu sám se sebou, se svým nitrem, které přijalo viru a nyní důsledky viry odmítá.

Další pojednání se týká problematiky tzv. základního rozhodnutí (optio fundamentalis). Podle některých teologů uskutečňuje člověk svou základní svobodu základním, celoživotním rozhodnutím, kterým dává svému životu základní směr. Jednotlivá dílčí rozhodnutí, která se týkají různých "světských" hodnot nevyčerpávají základní a hlubinou svobodu člověka a proto v této oblasti nemůže dojít k těžkému hříchu. Podle těchto názorů těžký hřích se může uskutečnit pouze v rovině základního rozhodnutí pro či proti Bohu a nikoliv přestoupením jednotlivých příkázání. Podle těchto názorů by tedy těžký hřích přicházel v úvahu u odpadu od Boha nebo nenávisti k Němu, nikoliv však u krádeže, cizoložství, smilstva apod.

Skutečnost základního rozhodnutí v životě člověka Svätý Otec plně uznává a podepírá je různými příklady z Pisma. Na začátku obrácení stojí základní rozhodnutí, kterým se člověk plně odevzdává Bohu. Toto rozhodnutí je úkon víry, kterým se člověk podrobí Bohu rozumem i vůlí. Tímto podobením si získává člověk novou svobodu. Tato svoboda je však stále ohrožována nebezpečím upadnutí do starého otroctví (Gal 5,1) nesmí se stát zámlou hříchu (Gal 5,13). Základní rozhodnutí pokračuje v životě jednotlivými denními úkony, kterými člověk toto rozhodnutí obnovuje. Může však toto základní rozhodnutí odvolat, když v závažné věci se rozhodne protichůdným směrem. Tvrzení, že jednotlivé, i když protichůdné úkony nemohou zrušit základní rozhodnutí, znamená, že člověk již nevytváří integritu, že jsou v něm dvě na sobě nezávislé oblasti, jedna ve které se uskutečňuje základní rozhodnutí, druhá, ve které se uskutečňují jednotlivá rozhodnutí se základním zcela rozporná. Takové tvrzení připouští možnost, že člověk může být zároveň zaměřen plně k Bohu a zároveň může hřešit cizoložstvím, krádeží a jinými hříchy.

Je zřejmé že takový pohled na člověka je nerealistický. Svätý Otec v této souvislosti opět rozlišuje mezi pozitivními příkazy (které nařizují určitý úkon) a mezi negativními (které něco zakazují). V případě pozitivních příkazů je úkolem rozumnosti zjistit, zdali v dané situaci jsou aplikovatelná, v některých situacích může mít jiná hodnota přednost (někdo nejde v neděli na mši sv., protože se stará o nemocného). Negativní příkazy - zákazy nepřipouští však žádnou výjimku, mravně správné řešení spočívá vždy v tom poslechnout mravní zákon a varovat se jednání, které je zakázané. V závazné látce (materia gravis) vědomé a dobrovolné přestoupení zá-

Z KNIH
MATICE
CYRILOMETODĚJSKÉ s.r.o.

František Kunetka

**"BUDEŠ SE RADOVAT
PŘED HOSPODINEM,
SVÝM BOHEM"**

(Židovský rok a jeho svátky)

Slavení svátků patří nerozlučně k životu židů. ... Svátky slouží také k hlásání, poučení. Slavi se modlitbou, společnou bohoslužbou a to nejen v synagoze, ale i v rodině, stávají se integrální součástí života. Správné prožívání svátků umožňuje radovat se společně před Bohem, připomíná však také vážnost obrácení a skutečnou situaci hříšného člověka před Bohem.

Sledujeme-li vývoj svátků starého Izraele, můžeme v nich odkrýt nomádké a agrární pozadí. Některé prvky poukazují ještě na kočovnické údobí...

Brož., 64 str., formát A4, 25,- Kč.

kona je zároveň úkonem, kterým člověk ruší své základní rozhodnutí a to i tehdy, když se formálně nestaví proti Bohu. To znamená, že skutky, kterými člověk porušuje mravní příkaz, koná-li ho vědomě a dobrovolně v závažné věci odmítá zároveň Boha. Zákondárce a dopouští se těžkého hříchu.

Mravní charakter lidského úkonu je dán jeho vztahem k poslednímu cíli člověka, kterým je Nejvyšší Dobro, Bůh sám. V tomto smyslu hovoříme o "teleologickém" charakteru lidského jednání (telos - cíl). Stojíme před základní otázkou, co způsobuje, že konkrétní skutek je mravně dobrý či zlý - ptáme se po pramenech morality. "Některé etické směry, které se nazývají "teleologickými" odvozují moralitu skutku a jeho cíle a hodnot, které jsou skutkem uskutečněny. Hodnota mravního skutku je dána předvídatelnými důsledky skutku (konsequentialismus) nebo poměrem mezi dobrými a špatnými důsledky vzhledem k vyššímu dobru (proportionalismus). Podle těchto teorií jsou různé hodnoty (např. zdraví, život apod.) "předmorálního" rázu, jiné jsou "morální" ve vlastním slova smyslu (láska k Bohu, spravedlnost atd.). Pro etické rozhodování jsou směřodátne pouze hodnoty "morální" u "předmorálních" vše záleží na tom, zdali jsou zaměřeny k morálnímu dobru. Člověk může proto legitimně porušit příkazání, které se týká "před - morální" roviny, pokud chce tímto úkonem dosáhnout "morálního" dobra. Člověk tedy může např. usmrtit, dopustit se krádeže (život, majetek patří mezi "předmorální" - fyzické - hodnoty) pokud jeho jednání realizuje vyšší hodnotu. (Účel světi prostředky).

Svatý Otec odmítá tyto názory poukazem na tradiční nauku, že jednání je mravně specifikováno vlastním předmětem. Předmětem jednání je určité dobrovolně zvolené jednání (předmětem vraždy není fyzický život, ale úkon zabití). Tento předmět je hlavním zdrojem morality, dává skutku prvotní mravní specifikaci. Předmět - objekt - může být zaměřen k dobrému cíli, nebo ke špatnému, avšak hlavní úloha v mravním určení přísluší objektu. Jednání, které je objektivně špatné (vražda), je ve svém konečném výsledku špatné, a to i tehdy kdyby bylo zaměřeno k dobrému cíli (bylo vykonáno s dobrým úmyslem).

Určité skutky nemohou být nikdy zaměřeny k Bohu, protože jejich předmětem je zlo. Jsou zlé svou vlastní vnitřní povahou a proto nemohou být nikdy dobré. Zvlášť jsou uvedeny: vražda, genocida, potrat, eutanázie, sebevražda, zmrzačení, mučení, fyzické donucování, nelidské životní podmínky, svévolné zatýkání, zavlečení, otrokářství, prostituce, obchod s dívkami a mladistvými, nedůstojné pracovní podmínky pro dělníky. V souvislosti s antikoncepčními praktikami cituje Humanae vitae: **"Je-li někdy dovoleno trpět menší mravní zlo, aby nedošlo ke zlu většímu, nebo aby bylo dosaženo většího dobra,**

není dovoleno ani z nejzávažnějších důvodů dělat zlo, aby z něho vzešlo dobro" (HV 14). To, co je vnitřně špatné nemůže být ospravedlněno ani dobrým úmyslem ani okolnostmi.

Někteří moralisté namítají, že existují případy, kdy je dovoleno konat objektivní zlo pro vyšší dobro. Jako příklady uvádí dovolenost zabití nespravedlivého útočnicka, dovolenost krádeže v krajní nouzi atp. Těmito příklady převzatými z tradiční morálky se snaží dokázat, že neexistují vnitřně špatné skutky (v oblasti "před-morálních" hodnot), které by byly vždy a za všech okolností špatné. Někdy může být i vražda, krádež dobrá.

Tato tvrzení vychází z nedorozumění. Zabití nespravedlivého útočnicka není totiž vraždou, t.j. usmrcením nevinného. A krádež v krajní nouzi není krádeží, protože si člověk bere, co mu patří. Krádež je totiž odnětí cizí věci proti rozumné vůli majitele. Majitel, který se staví proti odnětí své věci člověkem, který jí potřebuje k záchraně svého života nejedná rozumně. Proto, jestliže člověk v takové situaci uchvátí cizí věc, nedopouští se krádeže, t.j. skutku svou vnitřní povahou špatného, který by byl ospravedlnitelný na základě okolností nebo úmyslu, ale koná skutek, který je svou vnitřní strukturou správný.

Zdůraznění objektu jakožto hlavního zdroje morality je zdůrazněním pravdivosti jednání. Pouze jednání, které je samo o sobě správné, může být pravdivě zaměřeno k dobrému cíli, může být motivováno dobrým úmyslem. Jednání, které je vnitřně špatné, je-li konáno s dobrým úmyslem ústí nakonec v lež.

Dnešní doba je poznamenána skepsí vůči pravdě. Pilátova otázka "co je pravda" vyjadřuje i bezradnost dnešního člověka, který neví odkud pochází a kam jde. Křesťan ví, že pravdu nachází v pohledu na ukřižovaného Krista. V něm nachází i odpověď na vztah mezi pravdou a svobodou. Svoboda, která se podrobuje pravdě slouží pravému dobru lidské osoby. Dobro osoby spočívá v tom, nacházet se v pravdě a konat pravdu.

Mnoho lidí dnes žije tak, jakoby nebylo Boha. Tento postoj ovlivňuje i některé křesťany, když oddělují víru od mravů. Víra však není pouhým souhrnem pravd, ale živým a žitým poznáním Krista, má proto i nutně mravní obsah. Mravním životem se víra stává vyznáním a svěděním o Bohu. Toto svědění vrcholí v mučednictví, které je výmluvným vyvrácením všech dnešních nesprávných relativistických etických teorií a které dosvědčuje svou evangelní radikalitou skutečnost obecných nepodmíněných mravních norem. *Mučednictví vyvrací každý pokus ospravedlnit špatné jednání výjimečností situace - mučedníci zvolili raději smrt, než by se dopustili jednoho těžkého hříchu.* Jako příklad těchto mravních hrdinů uvádí starozákonní Zuzanu, Jana Křtitele, Štěpána, apoštola Jakuba a mučedníky, kteří odmítali i předstíraně sypat kadidlo modlám. Svědění mučedníku

pokračuje i v životě křesťanů, kteří svými obětmi a utrpením vydávají svědectví Kristu.

Církev bývá často vytýkáno, že je nesmlouvavá v obhajování mravních norem. Tato nesmlouvavost je však výrazem její věrnosti Kristu a svěření pravdě. Mravní normy církve nevytvářela a nejsou svěřeny její libovůli. V poslušnosti vůči Kristu, který je Pravda, a jehož obraz se zrcadlí v přirozenosti a důstojnosti lidské osoby církve vykládá mravní normu a předkládá ji všem lidem dobré vůle aniž by zatajovala její nárok na radikálnost a dokonalost. Opravdově pochopení a milosrdenství jsou spojeny v lásce k lidské osobnosti, k jejímu dobru a autentické svobodě. *Její nesmlouvavost a pevnost v hájení universálních a nezměnitelných mravních norem nechce svobodu člověka potlačovat, ale slouží prvé svobodě člověka,* kterou je možno uskutečnit jedině v pravdě. Tyto normy jsou základem a zárukou spravedlivého a pokojného lidského soužití a pravé demokracie - tváří v tvář mravním požadavkům není mezi námi žádných rozdílů, jsme si všichni rovni.

Skutečnost mnohých sociálních a hospodářských nespravedlností v životě národu ukazuje, že jedině v Bohu nacházíme spolehlivý základ mravnosti, která zakazuje každé jednání neslučitelné s lidskou důstojností. Společenský totalitarismus má svůj původ v popírání objektivní pravdy. Tam kde není uznávána transcendentní pravda, triumfuje násilí moci bez ohledu na práva druhých. Ani společenská většina nesmí prosazovat, co je proti důstojnosti a právům jednotlivců a skupin. V hospodářské oblasti respektování lidské důstojnosti vyžaduje především ctnost umírněnosti, spravedlnosti a solidarity, varování se především krádeže, zadržování cizího majetku, podvodů, přehnaných cen, nespravedlivých mezd, nepoctivosti v práci, nezneužití společenského jmění k soukromým zájmům, daňových podvodů, padělání šeku a účtu, marnotratnosti, zotročování lidí. Nebezpečí spojení demokracie s etickým relativismem vede k popření základních lidských práv. Tam kde není uznávána konečná pravda, snadno dochází ke zneužití různých myšlenek k mocenským účelům. Jak dokazují dějiny demokracie, bez hodnot snadno vyústí v totalitarismus.

Člověk je povinen zachovávat etické normy i v obtížných situacích, i za cenu velkých obětí. Člověk obje-vuje ve svém srdci rozpor mezi dobrem, které chce konat a zlem, které nechce (Řím 7,15,19). Tento rozpor má svůj důvod v prvním lidském selhání, kdy se člověk chtěl stát nezávislým na Bohu. Toto selhání plodí další viny a náklonnost lidského srdce ke zlu. I když zachovávaní zákona je někdy velmi obtížné, přece pro ospravedlněného člověka není nemožné. Bůh nepřikazuje nic nemožného, když prikazuje, napomíná, aby člověk konal to, co je schopen konat a prosil o to, co schopen není, dává svou pomáhající milost každému, kdo s důvěrou

ČESKÉ NÁRODNÍ EXERCICIE

(Dokončení článku ze str. 2)

prosi "jeho přikázání nejsou těžká (1 Jan 5,3), jeho břímě netíží a jeho netlačí" (Mt 11,30). Bylo by závažným omylem v mravních normách spatřovat pouze ideál, jehož dosažení musí být přizpůsobeno různým životním podmínkám. Kristovo vykoupění je stálou možností uskutečňovat svou svobodu v plnění mravních norem, tomu kdo klesl poskytuje možnost odpuštění a nápravy. Je lidské hřešit a prosit o odpuštění a znovu povstat, je však nepřístupné ze svého pádu učinit normu pravdy a tím se pokládat za ospravedlněného. Příklad kajícího celníka v evangeliu je stálým poukazem, že člověk ospravedlnění nedosáhne lpěním na své spravedlnosti, ale kající prosbou o odpuštění a snahou o nápravu. Úkol nové evangelizace zahrnuje v sobě i poslání zvěstovat dnešnímu odkřesťanštělému světu trvalé mravní hodnoty evangelia. Toto hlásání je uskutečnitelné pouze za pomoci Ducha svatého, který dává učedníkům světlo a sílu.

Úloha morálních teologů spočívá v tom ve společenství s učitelským úřadem církve uvádět do hlubšího pochopení Božího slova. Teologie je církevní vědou, protože v církvi roste a o církvi pojednává. Stojí proto plně ve službách církve a jejího prorockého poslání. Úkolem teologů je vysvětlovat učení církve ve věrné loajálnosti učitelského úřadu.

Zvláštní úkol bdít nad neporušeností nauky přísluší pastýřům církve, biskupům. Jejich posláním je chránit věřící před bludy, které jim jsou předkládány pod pláštěm katolicismu. Ve společenství s apoštolským stolcem jim připadá povinnost bdít nad tím, aby různé instituce (školy, zdravotní a sociální zařízení), které se odvolávají na církve a nazývají se "katolické", skutečně tomu názvu odpovídaly. V případě, že tomu tak není, je jejich povinností jim tento název upřít.

Encyklika končí důvěryplným vyzváním Panny Marie, Matky milosrdenství. Každý hřích dává vyniknout Božimu milosrdenství, které, aby služebníka vykoupilo, obětovalo Syna. Maria je Matkou milosrdenství, které Ježíš světil církve a celé lidstvo. U paty kříže přijímá jako syna apoštola Jana, když spolu se svým Synem se modlí za všechny, kteří nevědí co činí.

K ní se obrací Svatý Otec slovy:

Ó Maria, Matko milosrdenství, bdi nad všemi, aby kříž Kristův nebyl zbaven své moci, aby člověk nezbloudil z cesty dobra, aby neztratil vědomí o hříchu, aby rostl v naději Boží, "který je plný milosrdenství" (Ef 2,4) aby ze svobodného rozhodnutí konal dobré skutky, které mu Bůh předem připravil (Ef 2,10) a tak, aby celým svým životem sloužil tomu, aby se šířila chvála o jeho božské velebnosti (Ef 1,12).

P. Albert Beneš OP

rovněž při plnění docela běžných všedních povinností. Františkovi dokonce při tom pomáhá, když ho ujišťuje, aby se nebál, že ovce se nezaběhnou. Zjevuje se na dubu, v Portugalsku běžném a "všedním" stromě.

K této "běžné samozřejmosti" normálního života patří ovšem něco, nač moderní člověk tolikrát zapomíná: modlitba. Panna Maria naléhavě volá po modlitbě růžence. Některé učené hlavy se nad tím pohrdavě usmívají: To má být všechno? Růženec je přece modlitba prostých stařenek v kostele přede mší svatou... 'Jak to, že Panna Maria vyzývá k růženci a ne třeba k četbě bible?' ptají se uštěpačně. Zapomněli ovšem, co je růženec. Cožpak není z velké většiny součástí bible? Nejsou snad Otčenáš a andělské pozdravení biblickými citáty? Není snad patnáct tajemství ze života Ježíšova a Jeho Matky vzato z novozákonních textů (s výjimkou posledních dvou)? Pokání a obrácení, k nimž Panna Maria ve Fatimě vyzývala, jsou hlavním motivem biblického poselství. Ostatně dějiny tohoto století potvrdily pravdivost předpovědi P. Marie o druhé světové válce, rozšíření a pádu komunismu a tím znovu ukázaly fatimské zjevení jako pravdivé.

Modlitbou a obětí lze nakonec vykonat i velké věci, zasáhnout i do běhu světových dějin. P. Maria říká, že tím je možno odvrátit dokonce války. Kdo pokorně přijme od Pána svůj "všední" život, ten má naději, že vykoná i něco velkolepého, co pohne i světovou politikou a historií. Ve španělském poutním místě Santiagu de Compostela uchovávají ostatky sv. apoštola Jakuba, obyčejného rybáře, který poznal Ježíše Krista a pokorným plněním Jeho příkazů i v těch nejprostších věcech dosáhl nakonec mučednické smrti, která, jako smrt jeho dalších spoluapoštolů a svědků Kristových změnila běh dějin tím, že pomohla rozšířit evangelium do Evropy dle slov Tertulianových: Krev mučedníků je semenem nových křesťanů. V nádherné gotické katedrále v Toledu je umístěna kaple tisíce mučedníků, kněží, řeholních sester i prostých laiků, kteří zemřeli rukou komunistických a zednářských interbrigadistů za občanské války. Snad právě díky těmto svědkům Kristovým, kteří se skrze prosté Fiat k všedním povinnostem práce a modlitby dopracovali až k mučednické koruně, je dnes Španělsko stále navzdory konzum-

nímu blahobytu, bujícímu i zde, duchovně zachovalé, o čemž svědčí plně kostely a vroucí zbožnost zdejšího lidu. Matka Boží drží nad svými věrnými ochrannou ruku. V době občanské války, když byla bombardována Zaragoza, se věřící modlili v katedrále k Matce Boží o pomoc. Letadlo svrhlo tři bomby - ani jedna nevybuchla. Uchovávají je zde pro trvalou památku.

Jak krásná a srozumitelná logika se zde nabízí k tomu, aby člověk neváhal a vykročil cestou Ježíšovou a Mariinou! Jenže se tak neděje. V La Salette uprostřed nádherných francouzských Alp Matka Boží nad tím plakala r. 1846, když se zjevila Melanii a Maximinovi. Měla na krku kříž s tělem svého Syna, po jeho stranách kladivo a kleště. A to je závěr našich exercicií: Kým jsi pro Krista? Kladivem, které mu zatlučká hřeby do Jeho svatých ran a násobí Jeho bolest nebo kleštěmi, jež mu hřeby vytažují a tím utrpení mírní? To je pro každého bez rozdílu postavení a vzdělání bytostnou otázkou na tělo. Rozhodnutí, které se tady učiní, nesnese žádná "ale", "za předpokladu, že" apod. Kým se rozhodneš být pro Krista? Kladivem nebo kleštěmi?

Viděli jsme příklady těch, kteří se odhodlali stát se tím druhým. Ženevský biskup sv. František Saleský, pochovaný v katedrále v Annecy, vyznačuje i několik set let po smrti ze své tváře radost vykoupěného člověka, která ho proslavila jako veselého muže už za života - veselého ve smyslu dítěte Božího a nikoli frivolního. Totéž lze znát na tváři jeho duchovní žákyně sv. Jany Františky de Chantal. Mír a radost jsou obzvláště patrné na tváři sv. Bernadety Soubirousové v Nevers. Světice zde leží víc jak sto let ve skleněné rakvi, aniž tělo vykazuje sebemenší známky rozkladu. Záznaky nejsou pro Boží věrné ničím tak zeela mimořádným.

Ještě krásnější je však vidět živé svědky Kristovy, kteří se rozhodli být kleštěmi pro Krista ukřižovaného v dnešní době. Upracování portugalští venkované se dovedou nejen hluboce a vroucně modlit ve Fatimě, ale dokážou ihned zareagovat, když uklouznou na schodech, aby vás zachytili a projevíli bratrskou starost, jestli jste v pořádku. Vidi ve vás Krista. Ano, Kristus je zde. V potřebných, trpících, pronásledovaných, ve své církvi, která je odmítána. On trpí a přesto vládne. Jeho království nikdy nepomine...
Radomír Malý

Klemens Tilmann

DENNĚ SE MODLIT - ALE JAK?

I. Denně se modlit - ale jak?

1. Potíže a jejich příčina

Kdo z nás by mohl říci, že modlitba pro něho ještě nikdy nebyla namá-

havá nebo zdlouhavá? Veršiky dětských a školních let a později tápavé a často marné pokusy modlit se volně, vlastními slovy - člověk je tak rychle u konce a už neví, co říci. Je to často

ak ubohé, tak nudné a prázdné, co při modlitbě děláme. A jak těžko nademe člověka, jehož bychom se odvážili zeptat, jak se máme modlit.

V čem vězí to zlo, z něhož pochází dlouhá chvíle při modlitbě? Odkud ta chudost a nuda při rozmlouvání s Bohem? Proč se to nedáří?

Užijme pro modlitbu jiného výrazu: rozmluva s Bohem, nebo ještě lépe: setkání s Bohem. Tu již postřehneme, v čem celá nesnáž spočívá. Totiž v tom, že naše modlení velmi často právě není žádným setkáním s Bohem. Mluvíme, ale my sami v tom mluvení nejsme. Není to žádný osobní životní projev nás samých. V každém rozhořčení nad nepozorným šoférem je naše já víc obsaženo než v mnoha našich modlitbách. Pak se ovšem modlení stává jakýmsi zdánlivým stínovým procesem, jakousi zdánlivou rozmluvou, jakýmsi činem "jako kdyby". Snad to do jisté míry myslíme dobře, ale nic se při tom s námi nestane, a to je právě nudné.

A z druhé strany: my často vůbec nemluvíme k skutečnému Bohu. Přesněji: mluvíme sice s Bohem, ale ne s Ním, jak Jej skutečně známe. Kdybychom k Němu mluvili, jak On pravdu je, zmocnilo by se nás nadšení a naše klanění by bylo jako přiboj vln. Ale my přece jen nemluvíme s Ním, jak jej vírou známe. Neuvědomujeme si, koho oslovujeme. Nevěnujeme Mu patřičnou pozornost. Nenáme živě v mysli plnost krásy, znešenosti a svatosti, lásky a starostivosti, náročnosti a moci, pravdivosti a spravedlnosti a milostiplně slitovnosti, kterou nám Otec zjevil prostřednictvím Ježíše, našeho Pána. Proto se s Ním neseťkáváme. Naše Já je neseťkává s oním Ty. Modlitba se stává zdánlivou událostí, a to, co se při ní děje, je vlastně ničím. Opravdová modlitba může mít zdrcující závažnost, může být otřásající, převratnou událostí, může být plna nejvyššího nadšení a duchovního obsahu. A k tomu snad stačí prostě už to, že je člověku podari skutečně si uvědomit, s kým mluví, mít alespoň na chvíli živě v mysli vše, co o Bohu ví.

2. Tři způsoby usebrání

Zeptáš se: Co mám tedy dělat? Na to se dá odpovědět docela prakticky. Má-li být modlitba živá a plná skutečnosti, pak musíš jít k Bohu, jaký skutečně je. Žalmy to vyjadřují slovy "hledat Boží tvář". Když si tedy klekáš nebo stoupneš k ranní modlitbě, začneš hned s modlitbou, nýbrž budeš trochu uvažovat o tom, co chceš teď dělat. Chceš mluvit s Bohem. Kdo je to? Snaž se, aby sis to jasně uvědomil. Na příklad takto:

Klečím teď před vsudypřítomným Bohem. Obklopuje mne, nese mne. Vyplňuje všechno kolem mne, nábytek, místnost, dům, město, celý kraj až k horizontu a stále dál. To si živě představíš krok za krokem. Žiji v Něm, vychám v Něm. Nejtěsnější blízkost Jeho přítomnosti. Potom Jej oslovím. Jeho, takto nově viděného, mocného a blízkého: "Můj Pane a můj Bože..." Všechno to se děje zcela klidně, ne

krečovitě, tak jako když prohlížíme obrázkovou knihu.

Jiný způsob, jak si uvědomit Boží přítomnost, je tento: Buh je ve mně. V mé duši je povrch a hlubina. Na cestě z vnějšku dovnitř jsou stále hlubší a vnitřnější vrstvy a v samém nejhlubším nitru je činný živý, svatý Bůh. Žije a září tam, kde je mé pravé já. Tam se mne dotýká, tam na mne působí, vede mě a dává mé duši svatý život modlitby, i teď, v tomto okamžiku. Pak řekni: "Pane, Ty jsi zde, jsi ve mně, jsi mi více nablízku než já sám sobě. Děkuji Ti..."

A třetí způsob: Ježíš Kristus, můj Vykupitel, trůní v nebi a odtamtud se na mne dívá. Je to týž silný, dobrotivý Pán jako tehdy, když žil na zemi. On, Mistr, mne povolal. Zná mne až do nejhlubšího nitra. Mohu Mu zcela důvěřovat. Jeho čekající oko na mně spočívá. Obrátil na mne pohled své lásky. Nikdo mne nemiluje tak jako On. - A začneš: "Hleď, Pane, tu jsem..." Když ses takto před modlitbou usebral, nemluvíš pak už do prázdna, nýbrž mluvíš k Bohu.

Může se ovšem stát, že přijdeš k Bohu živě blízko, teprve když už začneš vlastní modlitbu, takže by nebylo vhodné chtít se příliš dlouho zdržovat u přípravného soustředění. Stejně si nemůžeš vlastní silou vynutit živý pocit Boží přítomnosti, to je svobodný Boží dar. On sám se nám musí dát, musí "k nám obrátit svou tvář", abychom Ho mohli oslovit. Komu přijde zatěžko soustředit se a usebraně se modlit, ten ať před sebe položí hodinky a řekne si: Těchto pět minut nebo tuto čtvrthodinku nemám nic jiného na práci než být tu pro Boha. Všechno ostatní je teď lhostejné. Těchto pět minut je jako oddělená, uzavřená místnost. Nic mne nemůže rušit. Jsem jen u Něho.

3. Ranní a večerní modlitba

Po tomto soustředění začne vlastní modlitba. Ale musí to být tvá ranní a tvá večerní modlitba. Tvá denní práce, tvé starosti, tvé úkoly a záležitosti, tvůj dík, tvá chvála a tvá radost ji utváří. Pak nepříjde před Boha jen tvé mluvení, nýbrž přijdeš ty sám.

Začni modlitbu radostným díkem. Děkuj, že žiješ a můžeš žít pro Boha, že máš Jeho a že On má tebe. Že tě vidí a tě stále miluje. Děkuj Mu za denní světlo, za jídlo a oblečení, za svou práci a své síly, za víru a křest, za vykoupení, za naději a za její přícházející splnění. Pak vstup radostně do Jeho služeb. Přijmi den jako Boží úkol z Jeho rukou a buď pln pohotovosti všechno správně vykonat. A nakonec Ho pros: o bdělý pohled a jasné svědomí, o Jeho vedení a napominání, o Jeho ducha a o Jeho sílu - abys dokázal dělat Mu čest a aby se ti podařilo prožít tento den v duchu Ježíše Krista.

Nyní může přijít na řadu formovaná modlitba: Gloria ze mše svaté, píseň "Velký Bože", v každém případě Otčenáš. Také pozdrav Matce Boží, svatým andělům a těm svatým, které máš zvláště rád, sem patří.

Modlitba se může ještě dokonaleji

stát Tvou modlitbou, budeš-li promyšlet den, který máš před sebou. Uvažuj, kde jsou jeho zvláštní úkoly a těžkosti, které jakožto křesťan musíš zvládnout. Tak tvoř den už napřed v Kristově duchu.

Večerní modlitba začne také usebráním jedním z oněch tří způsobů. Pak následuje rozmluva s Bohem. Má to opět být pravé setkání. Proto přijdeš tak, jak teď jsi, tedy s dokončenou denní prací a přineseš ji před Boha tak, jak je, bez přikrašlování. Máš jediné přání, abys ji viděl tak, jak On ji vidí, a aby On ji mohl přijmout jako tvou službu Jemu.

Večerní modlitba tedy začne "příchodem k Bohu". Přineseš Mu vše, co jsi celý den dělal, a promysliš, jakou cenu měl ten den před Bohem. Nevěnuj pozornost jen hříchům svého někdejšího zpovědního zrcadla z dětských let, ale svému smýšlení tohoto dne, svému vnitřnímu postoji, tomu, zda jsi byl blízko Bohu a zda jsi byl tím, co Kristus od tebe chce: "světlo světa" - někde, někdy, alespoň v jednom drobném případě, snad při nějaké malé pomoci, kterou jsi vykonal v Kristově duchu a kvůli Němu. Nebo zda jsou tvé ruce prázdné a ty nemáš co přinést.

Když jsi poznal, co ten den bylo dobré a co špatné, poděkuj napřed Bohu za to dobré, co se ti s jeho silou podařilo ("Beze mne nemůžete nic"). Za hříchy a ubohosti pros Boha o odpuštění. Pak může přijít úplný návrat domů, neboť všechny překážky mezi tebou a Bohem jsou odklizeny, úplně spolehnuti na Boha: "Otče, do Tvých rukou poručím svého ducha". V této důvěře se musí uvolnit všechna napětí. Nakonec jsou prosby a přimluvy. Začnou třeba u bližního, u jeho vlastních záležitostí, rozšíří se na příbuzné a známé, stanou se úpěnlivou prosbou za všechny lidi, kteří jsou v bídě, zoufalství, nevěře, hříchu, polovičatosti a bludu, ujmou se velkých záležitostí, aby rostla víra a Boží království v našem národě a v celém světě, aby naše poznání Boha vzrůstalo, abychom rozuměli Jeho dílu, aby v nás Jeho láska byla živá, abychom my a celá Církev alespoň trochu lépe plnili tu nesmírnou úlohu: být nositeli Kristovy pravdy a lásky v tomto světě atd.

K této volné modlitbě může se také zde připojit modlitba pevně utvořená (někdy zvaná ústní): žalm, část kompletáře, Otčenáš nebo večerní píseň, která se k modlitbě hodí.

4. Co se děje při takové modlitbě

Taková modlitba už nemůže být nudná. Vyžaduje něco od toho, kdo se modlí, a také v něm nějak působí. Jako jsme jiní na konci celodenního putování než jsme byli ráno, jako jsme jiní v době zasnoubení než v prvních chvílích lásky - tak jsme též jiní po každé takové modlitbě. Nový kus našeho života a nás samých je podroben živému Bohu. Jeho vláda nad námi proniká dále do hloubky. Boží království v nás vzrostlo. Proto je taková modlitba tak obcerstvující a plodná. (Pokračování v příštím čísle)

HUS A CÍRKEV

V článku "Hledej pravdu, braň pravdu" (Katolický týdeník č. 42, 17/10/1993, str. 4) je napsáno: "Hus neměl v úmyslu vytvořit dogmatickou nauku o církvi... I jeho kritiku papeže a papežství je třeba posuzovat v rámci polemik tehdejší doby".

Tomu však odporuje například Husův spis O církvi. Rozpor s naukou církve ukazuje papež Martin V., jehož potvrzením teprve se Kostnický koncil stal koncilem. Papež dne 22. února 1418 potvrdil nálezh XV. zasedání ze dne 6. července 1415 (H. Denzinger - A. Schönmetzer; *Enchiridion...*, 1965, 1201 - 1230, str. 321 - 325). Tento nálezh je v platnosti.

Srov. také: J. Sedlák; M. Jan Hus, Brno 1915: "Blud Husův ... je v tom, že ... Církev svatou prohlašuje výlučně za souhrn předurčených a že na tom základě chce budovat i zřízení církevní. Tím je ovšem viditelná církev ... i její autorita popřena" (str. 374). Hus "hlásá ..., že papežství není předmětem víry, že ... nadřazenost biskupa římského nad jiné biskupy ... není z ustanovení Kristova ..." (str. 286 - 287). PhDr. JUDr. K. Večerka

VYZNAMENÁNÍ PRELÁTU RABASOVI

Katolická církev v České a Slovenské republice má v Německu mnoho přátel. Jeden z nich, prelát Prof. Dr. Josef Rabas (85) byl poctěn cenou Hanse Schütze, kterou mu udělila společnost Ackermann-Gemeinde.

Prelát Rabas, vysvěcený na kněze v roce 1934, byl sekretářem litoměřického biskupa Antonína Webera. Po odsunu vyučoval náboženství v Bavorsku a později byl profesorem teologie na univerzitě ve Würzburgu. Po odchodu do duchodu v roce 1976 vedl po 15 let kancelář Ackermann-Gemeinde v Římě. Tam po celou tu dobu plnil úkol, "pozorovat, studovat a analyzovat náboženský, církevní a církevně politický vývoj v ČSSR".

V nesčetných přednáškách a publikacích seznamoval Západní Německo a Západ se situací pronásledovaných křesťanů v ČSSR. Mnohým se tím pomohlo.

Při udělení ceny bylo v "laudatio" konstatováno, že prelát Rabas ve svém životě znovu a znovu překračoval hranice: hranice z místní církve k světové církvi a hranice od německého k českému národu. Jednu hranici však nikdy nepřekročil: hranici pravdy.

Jubilant sám ve své děkovné řeči kladl sobě i společnosti Ackermann-Gemeinde za úkol, zůstat i v budoucnosti "staviteli mostu nad propastmi, které vyhloubily lidské a dějinné omyly". Dieter Salomon

CÍRKEV NA KŘÍŽOVATCE?

V 10. čísle "Perspektiv" (přílohy Katolického týdeníku) je otištěn článek ministra RNDr Igora Němce, nazvaný "Církev na křížovatce". Pan ministr je charakterizován jako "katolík, člen ODS". Ve svém článku podává katastrofický pohled na katolickou církev v ČR a "koncepční nedostatek" vidí v tom, že se dosud nepřizpůsobila skutečnému počtu věřících. Není prý výjimkou, že se nedělních mší zúčastňuje "zejména v samotných Čechách" jen několik starých žen. Kolik kněží prý musí fungovat v roli údržbáře, topiče, kostelníka atd. A proč tedy chce církev vlastnit nemocnice, kulturní památky atd.? K čemu udržovat velký počet farních budov, když by v okresním městě stačila jediná budova, v níž by byli soustředěni kněží a odtud vyjížděli do okresu? Podle obsahu článku si myslím, že jeho nadpis by nejpřiléhavěji zněl "Církev v likvidaci". Skutečně v této likvidační poloze pan ministr katolickou církev vnímá a k tomu směřují i nabízená doporučení zahrnující i podiv, proč vlastně chce církev svůj majetek zpět?

Především jde o majetek komunisty nezákonně zcizený a tedy církvi právně náležející. Pokud někdo o tom

diskutuje, diskutuje o dodatečné legalizaci tohoto zcizení. To je první aspekt této problematiky, tj. aspekt související s prostou spravedlností, s právním vědomím. A za druhé: Situace církve po 40 letech komunistické proticírkevní politiky směřující k likvidaci církve, není skutečně růžová, byť i zdaleka ne tak černá, jak to líčí pan ministr. Tato situace je v podstatě umělým důsledkem toho, jak komunisté po 40 let se soustavně snažili církev zlikvidovat. Z likvidačních postřehů a nápadů pana ministra by se nyní komunisté mohli jen radovat. Máme-li však snahu církvi po 40 letech pronásledování pomoci, pak jistě ne tím, že se budeme likvidačně s katastrofálním scénářem přizpůsobovat umělé sníženímu počtu věřících, nýbrž tím, že se budeme snažit plně napravit krivdy, které komunismus na církvi napáchal. Budeme se o to snažit tak, abychom vytvořili podmínky (včetně materiálních) potřebné pro rozšiřování počtu aktivních křesťanů v české společnosti. Aktivních věřících nemusí být vždy počet veliký, vždyť oni jsou - jak známo - soli nebo kvasem, které se v ní musí posleze ve prospěch celé společnosti (Dokončení na str. 10)

POZOR ... NA KOHO?

V mnoha kostelích odstranili Největší Svátost ze svatostánku na hlavním oltáři a umístili ji v boční kapli. Když se pak v našich většinou tradičně projektovaných liturgických prostorách sejde bohoslužebně shromáždění, lid sedí a hledí do prázdna, které zeje v otevřeném svatostánku a které aspoň podle mne vypadá jako výjezd do kremační pece nebo rána do srdce. Nemám takové údaje, abych vyčíslil duchovní škodu, pokud vůbec nějaká vznikla. Nevím přesně, zda to není církevní doporučení nebo dokonce liturgický předpis. Ale nejsou mi lhostejné dvě věci: jak se tento přesun zdůvodňuje a jak se při něm projevuje osobní vztah k Svátostnému Spasiteli. Dotázaný kněz vysvětlil, že přemístění svatostánku je možné, protože hlavní je Kristova svátostná přítomnost při mši svaté mezi proměňováním a přijímáním. Ejhle, řekl jsem si, to zní skoro stejně jako wiklefská nauka o remanenci! Ale to ať zkoumají teologové. Mně je pouze divné, že ten, kdo s láskou bere do rukou Všemohoucího Boha, jej může zároveň s klidem a bez váhání přenést z místa čestného na méně čestné. Jak to, že se takovému pokynu aspoň vnitřně nevzpírá a neotálí s jeho splněním jako v jiných případech?

V jednom kázání bylo řečeno, že askeze je pohanská praktika, která nemá zdůvodnění v bibli, a že výuka asketiky na teologických fakultách je znakem jejich zaostalosti. Nevím, nakolik tato teorie odporuje pravému církevnímu učení: cítím však, že velmi

odporuje právě životní zkušenosti. Kdejaký sportovec, kosmonaut či podnikatel se zapírá, odříká si, bere na sebe kříž svůj každodenní - a co člověk, kterého Bůh volá k vyšším věcem? Ani bych nestačil citovat všechna biblická místa o zapření sama sebe, o tom, že Syn člověka musí trpět, o životě podle ducha a ne podle těla. A každý takový citát by dokazoval, jak křesťanství zúšlechtilo a posvětilo původní pohanskou praktiku a jak právě křesťanská asketika drží na uzdě naše pokušení k neuměrnému a samoučelnému sebezápору.

Jeden kněz při nedělní bohoslužbě nařídil vynechat druhé čtení a hned po sponsoriálním žalmu četl evangelium. Neměl k tomu pastorační důvody, což jsou pokud vím jediné možné důvody k vypuštění jednoho čtení, a argumentoval tím, že se to tak v mnoha krajích dělá a že Božího slova už je dost v prvním čtení, žalmu a evangeliu. Ne, nemyslím si, že se kvůli tomu zboří svět, církev nebo ono liturgické společenství. Ale mám dojem, že se tu boří opět osobní vztah k Božímu slovu: kdo žije každým slovem, které vychází z Božích úst, nenechá si ujít ani jediné.

Nevím, kde se tyto tři a další podobné jevy u nás vzaly. Nemohu dokázat, že k nám přišly ze Západu, a měl bych proto varování "Pozor na Západ!" obrátit a říct: Pozor na nás! Pozor na naše vlastní nedokonalosti a nedostatky, které výskyt těchto příznaků způsobují nebo umožňují.

K. K.

CÍRKEV NA KŘÍŽOVATCE?

(Dokončení ze str. 9)

opět rozšířit. A k tomu církev ovšem potřebuje nejen kostely a fary, ale i ostatní komunisty zcizený majetek a potřebuje i nemocnice, školy a další zařízení, o jejichž prospěšnosti ve správě církve pan ministr pochybuje. Skutečně nejde tedy o to přizpůsobit nyní církev násilně sníženému počtu věřících, ale naopak jde o to duchovní i materiální restitucí vytvořit podmínky pro opětné zvýšení jejich počtu na úroveň předcházející násilnému komunistickému zásahu. Pan ministr navrhuje se tomuto zásahu prostě pasivně přizpůsobit a v důsledcích by to znamenalo jen dovršení komunismem nedokončené likvidace církve.

Ale ona není našťástí situace církve u nás tak černá, jak se to pan ministr snaží vyličít. Ministrův pohled na církev inklinuje k pohledu snad reálnému v severních Čechách a mož-

ná i západních nebo v Praze, ale situace na Moravě je zcela jiná a doporučila bych mu i navštívit např. Letohrad ve Východních Čechách, kde jsem byla letos o dovolené. V samotném (poměrně malém městečku) jsou v neděli tři mše svaté při naplněném kostele s velikou účastí mládeže a dětí. Obdobná je situace v okolí. Pro letohradskou farnost jsou k dispozici dva kněží. V Brně navštěvují husovický kostel, kde jsou v neděli slouženy rovněž 3 mše svaté (ve všední dny dvě) a kostel je o nedělích zcela zaplněn. Na faře působí dva kněží.

Pan ministr tedy zevšeobecňuje to, co možná platí pro některé oblasti ČR, v nichž komunismus dosáhl největší morální (i ekologické) devastace, na celou Českou republiku. Vrchol však je, že varuje před tím ztotožňovat počet věřících s počtem pokřtěných, přičemž operuje s faktem, že Stalin a Husák byli také pokřtěni. Mezi oněmi čtyřmi miliony, kteří se při posledním sčítání lidu přihlásili ke katolické církvi v ČR, nemusí jistě být všichni aktivní katolíci, ale jistě také mezi nimi nejsou lidé typu Stalina, tedy lidí zaměřených aktivně proticírkevně.

Z článku pana ministra, katolika a

člena ODS, je katolikovi skutečně smutno. Článek nechce vlastně nic jiného, než aby se církev přizpůsobila stavu, do něhož byla protiprávně a zločinně komunismem přivedena. Současně je navrhován stav jakéhosi téměř likvidačního stavu církve, jež do takových důsledků domyslet neměli už komunisté čas. Typickou pro to je snaha zúžit poslání církve, omezit její činnost - pokud možno - jen na kostely (s tím už úspěšně začali komunisté) a dokonce zlikvidovat fary a soustředit kněze do jednoho centra v okrese (tak daleko ani komunisté dospět nestačili). Naštěstí je však katolická církev v ČR součástí veliké internacionální církve sahající do všech kontinentů, s velkou mocí a vlivem i jediným centrem (to právě tolik a marně popuzovalo komunisty), náš arcibiskup Vlk má mimořádnou mezinárodní autoritu i jako předseda Rady evropských biskupských konferencí (nedávno v Bonnu jednal s německým spolkovým kancléřem) a hlavně tu platí ono dobře známé o tom, že církev stojí na skále Petrově, kterou nepřemuže žádná moc zla.

O. M., Brno

1. IF MORAVIA INVEST A.S., IČO 44743939 MORAVSKOSLEZSKÝ FOND KŘESŤANŮ A VLASTENCŮ

PŘÍSPĚVEK 1100,- Kč poskytneme těm občanům, kteří investovali 1 000 bodů do našeho fondu ve 2. vlně kup. privatizace. Příspěvky budou vypláceny na základě vzájemné smlouvy buďto:

1. V HOTOVOSTI při předložení zaregistrované knížky v nebo před budovou

- fara Moravská Ostrava 1, nám. mons. Šrámka 4, čtvrtek 9. 12. a 16. 12. 1993 od 10 do 18 hod.
- fara Karviná 1 - město, pondělí 13. 12. 93 od 15 do 19 hod.
- fara Třinec - Sosna, úterý 14. 12. 93 od 15 do 17 hod.
- fara Frýdlant, středa 15. 12. 93 od 15 do 19 hod.
- fara Místek, pondělí 20. 12. 93 od 15 do 18 hod.

2. POŠTOU - po uzavření předkola (leden 94) bude "tisícibodovým" Dikům zaslána smlouva a následně příspěvek.

INFORMACE: písemně - 1. IF MORAVIA INVEST a.s., Hlavní 855, 708 00 Ostrava-Poruba, telefon Ostrava 432359 nebo 6114623, Olomouc 5500262. Dočetli jste se o nás také v týdeníku "Světlo" č. 12.

Za 1. IF MORAVIA INVEST

Ing. J. Fiala,

člen předsednictva,

notář Arcidiecézního církevního soudu v Olomouci

JAN PAVEL II. SVĚŘIL MORÁLKU LIDSTVA PANNĚ MARIÍ (ENCYKLIKA VERITATIS SPLENDOR)

"Lesk (nádhery) pravdy září v dílech Stvořitele a zvláště v člověku stvořeném podle obrazu a podobnosti Božího (srv. Gen 1,26): pravda osvěcuje rozum a utváří svobodu člověka, který je tímto způsobem veden, aby poznával a miloval Pána. Proto se žalmista modlí: "Nad námi ať vzejde jas tvé tváře, Hospodine" (4,7)."

Těmito slovy začíná encyklika, uveřejněná 6. 8. 1993 ve Vatikáně. Italské vydání má 180 stran menšího formátu.

V úvodu se píše o Ježiši Kristu jakožto pravém světle pro každého člověka: je vysvětleno, co je předmětem encykliky. Ta je rozdělena na 3 velké kapitoly. Každá z nich (podobně i valná většina podkapitol) má nad věcným nadpisem uveden biblický citát:

1. "Mistře, co dobrého mám udělat...?" (Mt 19,16)

Jak odpovídá na morální otázky Kristus.

2. "Nenapodobujte už příklady tohoto světa" (Řím 12,2).

3. "Aby Kristův kříž nebyl zbaven své působivosti" (1 Kor 1,17).

Co je mravně dobré pro život Církve a světa.

První kapitola obsahuje biblické rozjímání o Ježíšově rozmluvě s bohatým mladíkem (Mt 19,16-22), které ukazuje podstatné prvky křesťanské morálky.

Ve 2., ústřední kapitole k nám promlouvá učitelský úřad církve ve světle Pisma sv. a živé církevní tradice, zvláště II. Vatikánského koncilu. Jde o kritickou konfrontaci s některými současnými tendencemi v morální teologii. Mluví se o vztahu svobody člověka a Božího zákona, o vztahu svědomí a pravdy, o základním rozhodnutí člověka (zvláště podkapitola je věnována rozdílu mezi smrtelným a všedním hříchem) a o mravním

jednání (např. o tom, že účel nemůže světit prostředky).

Ve 3. kapitole je pojednáno mimo jiné o všeobecných a neměnných mravních normách ve službě lidské osoby a společnosti, o morálních aspektech obnovy společenského a politického života, o morálních aspektech nové evangelizace, o službě morálních teologů, o pastorační zodpovědnosti biskupů.

V závěrečné části okružního listu svěruje Jan Pavel II. "sám sebe, utrpení a radosti svého života, mravní život věřících i všech lidí dobré vůle, bádání odborníků v oboru etiky i morální teologie Marii, Matce Boží a Matce milosrdenství. Maria je Matkou milosrdenství, protože její Syn Ježíš Kristus byl poslán Otcem, aby zjevil Boží milosrdenství (srv. Jan 3,16-18)." Maria je Matkou milosrdenství také proto, že ji Ježíš svěruje svou církev i celé lidstvo, když Maria přijímá u paty kříže Jana za svého syna, když se společně s Kristem modlí k Otce za ty, kdo "nevědí co činí" (srv. Lk 23,34)."

A list končí touto modlitbou:

"Maria, Matko milosrdenství, bdi nad námi,

aby Kristův kříž "nebyl zbaven své působivosti" (1 Kor 1,17),

aby člověk nesešel z pravé cesty,

aby neztratil povědomí hříchu,

aby rostl v naději v Boha, který je "bohatý v milosrdenství" (Ef 2,4),

aby ze svobodného rozhodování konal dobré skutky,

"které nám Bůh připravil" (Ef 2,10),

a tak aby se celým svým životem stal "chválou jeho slávy" (Ef 1,12)."

Celý text encykliky je kromě biblických citátů provázen ještě 184 dalšími citacemi, převážně z II. Vatikánské, různých papežských dokumentů, z nového Katechismu katolické Církve, ale též z církevních Otců, ze sv. Tomáše Akvinského a jiných. (Zdeněk Fišer)

A. G. Lehr

ČEKÁNÍ

Každý advent si dáváme předsevzetí, že se musíme v něčem změnit. A pak zjišťujeme, že se nezměnilo skoro nic. Stále znovu čekáme na nějakou velkou změnu, která se s námi musí stát.

Na co vlastně čekáme? Vždyť Ježíš - Emanuel (Bůh s námi) už dávno přišel! Copak jsme to nezpozorovali?

Čekání je stav, postoj, životní styl. Kdo čeká, ten nespí. Všechno velmi bděle pozoruje všemi smysly i srdcem a rozumem. Je otevřen vůči situaci, náladám, výkyvům, je připraven na budoucnost a na všechno, co s sebou přinese. Kdo čeká, nechává se překvapit; bez tohoto překvapení neexistuje ani radost z toho, koho nebo co čekáme.

Čekat znamená opouštět minulé cesty a nechat se inspirovat novými.

Emanuel - Bůh s námi změnil navykklé cesty lidí. Odvedl lidi od jejich navykklého života - ven z jejich domovů vstříc světu. Svou solidaritu s lidmi učinil základem jejich jednání.

Čekat v dnešní době adventně znamená také se tak nechat změnit, stát se nositeli poselství pokoje a spravedlnosti, brát vážně následování Ježíše tím, že z jeho solidarity učiníme svou vlastní. A také to znamená rozloučit se s ledasčím, co jsme si v životě oblíbili.

Toto vánoční poselství Boží o pokoji a spravedlnosti nedošlo ještě svého cíle - pokud náš svět ovládá bída s nouzí a smrt, pokud lidem znemožňuje chudoba žít důstojně, pokud je mír ohrožován nespravedlností.

A to se nezmění, dokud se nezměníme my sami, dokud se nenecháme změnit skrze tohoto Emanuela, dokud u sebe nebudeme praktikovat tento pokoj a spravedlnost. Dokud se nezměníme v otevřenosti vůči tomu, jenž k nám přichází, ve víře, že tento Emanuel je i s námi. Potud je čekání pūdou, na niž křesťané stále stojí, ne jen nějaká nálada či okrajové čtyřtýdenní období před vánocemi. Advent trvá stále, pokud lidé čekají na Boží spravedlnost a pokoj. (přeložil Zdeněk Fišer)

modlitba není cílem života: cílem je Boží láska. Modlitba je prostředek, jak dosáhnout cíle, kterým je láska.

- V této svatyni Vzkříšení, kterou je Medjugorje, komunita "Večeřadlo" (založená sestrou Elvirou pro drogované) je ustavičným vítězstvím nad smrtí. Např.: "Přišel jeden mladík - Ital a prosil, zda by mohl zemřít zde, byl totiž v posledním stadiu nemoci AIDS. Obklopen modlitbou, bratrskou láskou a velkou důvěrou, že láska může všechno, překonal nemoc tak ohromně, že dnes je schopen pracovat 8 hodin denně jako ostatní. Ze svých 40 kg váhy stoupl na 80. Je živou chválou Mariinu milosrdenství. Lékařské analýzy ukazují, že virus je stále přítomen, ale přestal působit. Tento italský bratr je zde nejen jedním z mnoha příkladů...

Drahá Gospo, jak máme pravdu, že Tě milujeme! Sestra Emmanuela

Z MEDJUGORJE TELEFONUJE SESTRA EMMANUELA

Medjugorje 15. 11. 1993

Pochválen buď Ježíši!

Po loňském zničení sedmnácti mostů v Mostaru jediný, který vyvázl - starý most - se také potopil do Neretvy! Mostar je od nynějška rozpučen. Některé rodiny, ať chorvatské či muslimské, jsou už měsíce zahrabány ve sklepech, neboť je hodina divokých "vyúčtování" a může být osudným vystrčit nos ven. Ale je i hodina nádherných příkladů hrdinské pomoci mezi "nepřáteli" - navzdory okolní nenávisti!

Jelena se nakrátko zastavila doma. Když byla tázána na roli satana dnes, řekla, že Bůh jí dovolil několik zážitků moci satana, jeho cíle aktivity v plánech ničení plánů Božích. Cítila jeho prudké přání zničit Medjugorje a její modlitební skupinu. Mnoho křesťanů si myslí, že satan neexistuje, ale tady v Medjugorje je nemožné si to pomyslit. Vidoucí vědí, že Ježíš a Gospa mají opravdu skutečného nepřítele, kterým není žádné strašidlo.

Je krásné vidět, jak vidoucí znají

realitu duchovního života, i když nestudovali. To neznamená, že jsou svatí, vždyť mít zjevení - to nedává svatost. Je možné, že jiní mladí v Medjugorje jsou ve svatosti pokročilejší... Vidoucí jsou pro nás velmi důležitým znamením. Ale pro ně jako pro nás svatost nemůže přijít jinak než odvážným každodenním vydáním se Lásce. Marija mi řekla: "Pro nás to není snadnější než pro vás, my máme tutěž svobodnou vůli vůči dobru a zlu a tytéž boje jako vy."

Matka Boží se uchází o naši lásku, ona se snaží obnovit svět láskou. Ivana naučila základnímu bodu modlitební skupiny: skupina musí být především skupinou přátel, kde panuje láska. Nedovolit, aby se modlitba stala jednotlivárou. Občas by skupina měla jít na procházku nebo na výlet, i to patří k duchovnímu životu. (pozn. překladatele: Obdobně při "večeřadlech" Mariánského kněžského hnutí je důležitým bodem "bratrství".) Pravá vzájemná láska vyrůstá jediné z modlitby, ta se nesmí stát zámlinkou vzájemné lhostejnosti a nelaskavosti... Jeleně Gospa řekla, že

Poslance Českého parlamentu JUDr. Ing. Jiřího Karase KDU-ČSL nemusíme jistě našim čtenářům nijak zvlášť představovat. Je praktikujícím katolíkem a synem politických vězňů, což mu vyneslo za totality nejedno trápení. Jako dlouholetý člen ČSL působil v Třebíči, po roce 1989 začal pracovat ve vedení strany, v současnosti je místopředsedou výboru Poslanecké sněmovny pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu. Pozornost vyvolaly jeho rozhovory pro Lidovou demokracii, které pod názvem Kdo uhlídá mafii? vycházely na pokračování a měly velký čtenářský ohlas.

- Pane poslanče, proč už "mafie" nevycházejí? Znamená to, že v politické a hospodářské sféře České republiky je nyní už všechno v pořádku?

"To bych si samozřejmě tvrdit nedovolil. Důvod je o mnoho prostší - nikdo dnes nemá odvahu takový rozhovor otisknout. Nebezpečí seriálu otázek a odpovědí na ožehavá témata spočívalo v jasnosti a konkrétnosti uvedených údajů, např. o počtu bývalých čelných komunistů ve vedení a správě státu a jejich činnosti ve školství, ve vedení podniků a soukromých společnostech, a jinde. Obecné řeči o zrušnosti ideologie KSČ nikomu nevadí, ale jak dojde na jména a statistické údaje, je konec."

- Takže jste rezignoval?

"Ovšem že ne. Ve své práci pokračuji dál, i když trochu jinými metodami a bez podpory sdělovacích prostředků, kde až na některé výjimky většinou nemohu informovat naši veřejnost. Na rozdíl od některých politiků mi otázky novinářů nevadí a navíc si myslím, že občané mají právo na informace, které jsem v "mafii" zveřejňoval."

- Můžete nám tedy říci na čem nyní pracujete?

"Mimo jiné se snažím zabránit rozkradení majetku SSM, který by neměl potkat osud majetku bývalé vedoucí strany, jejíž někteří bývalí vedoucí činitelé na nejruznějších úrovních dnes čile podnikají a z úspor si rozmnožují kapitál, zatímco lidé, kteří se přičinili rozhodující měrou o ukončení jejich ničím neomezeného panování, třeba marně shánějí zaměstnání. Co se týče zákonodárné iniciativy - jsem navrhovatelem zákona o navrácení majetku občanským sdružením, spolkům a zájmovým organizacím, jimž byla po únoru 1948 zakázána činnost, majetek tzv. znárodněn, a které se po listopadu 1989 marně hlásí o budovy a zařízení. Mezi ně patří i katolické spolky, tělovýchovná jednota Orel, evangelická YMCA aj."

- Ve vaší činnosti se dá vyčíst jasný důraz na morální aspekt v politice. Po

nejruznějších aférách, které čas od času prosáknou na veřejnost, se občané ptají, jestli je vůbec možné, aby byla politika slučitelná s morálkou. Jaký je váš názor jako politika a zároveň praktikujícího katolíka?

"Podle mne to není jen možné, ale nutné a jedním z hlavních cílů by mělo být k této jednotě morálky a politiky co nejrychleji dospět. Vždyť to, co lidem na politice komunistů nejvíce vadilo, byl právě nedostatek morálky, neúcta k tradičním hodnotám a snaha po nadřazenosti a osobním prospěchu. Jestliže podobné jevy pozorujeme v dnešním politickém spektru, pak to svědčí nejen o úrovni demokracie, kterou budujeme, ale především o nepoučitelnosti těch, kteří dostali důvěru voličů a zklamali ji tím, že nehájí zájmy občanů, nýbrž své vlastní. Smířit se s takovým stavem znamená připravovat půdu pro nový listopad, třeba 2009, a vůbec by nás nemělo uklidňovat, že k němu dojde třeba za patnáct nebo dvacet let. Nespravedlnost a zneužívání funkcí nikdy neobstály déle a pokud budu pracovat v politice, nemohu než hájit principy opravdové demokracie a právního státu, který má v prvé řadě na zřeteli zájmy obyčejných občanů, duchodců, dětí, mládeže i studentů. Pročtěte si noviny z přelomu roku 89/90 - kolik se toho řeklo a napsalo o svobodném přístupu ke vzdělání. O tom, do jaké míry bují protekce např. při vyhodnocování přijímacích zkoušek na vysoké školy, svědčí celá řada vážných stížností. To není, prosím, kritika ministra školství, ale konstatování stavu, o němž se rozhoduje ve vedení jednotlivých škol a fakult. Opravdové zlepšení situace, a to nejen ve školství, můžeme čekat až v době, kdy doroste nová generace. Jaká bude? To je už další otázka. My se musíme snažit o zlepšení současných nedostatků a jakékoliv omlouvání chyb je z hlediska morálky nepřipustné."

- Křesťanství a politika je dalším námětem mnoha diskusí. Jak se vy díváte na možnosti současného křesťana v moderní politice?

"Aktivní účast věřících na politice státu a životě společnosti pokládám za nezbytnost. Jinak bychom se brzy dostali do situace, kdy o nás budou rozhodovat jiní a už dnes si jistě dokážeme představit dopad takových rozhodnutí v konkrétních případech. Křesťan by měl být v politice garantem slušnosti, neboť si je vědom toho, že člověk je v jakékoliv situaci a na jakémkoliv místě stále podřízen Bohu. Pocit uspokojení u něj pramení z klidu duše a dobrého svědomí. A právě takový občan, vyzbrojený duchovním životem a pravou modlitbou, může do politické arény vstoupit bez obav. Jenže, zklamat může kdokoliv, právo na omyl má prostě každý člověk. A tady bych jen podtrhl ten fenomén

svědomí, a taky umění v pravý čas odejít, uznat svou chybu a vrátit se k původní profesi, dělat to, čemu rozumím a být šťastný, vyrovnaný, prostě osobnost, která si dokázala podržet harmonii těla a duše.

Ono v politice toho někdy máte opravdu dost, a to se špatně přiznává. Nadměrné vypětí, stres, přepracovanost, pocit, že jste psychicky i fyzicky na dně - v takové chvíli čerpám posilu v modlitbě. Celý týden jsem v Praze, někdy se musím vyrovnávat s atmosférou, kterou bych si troufl označit až za nepřátelskou, samé problémy, jeden vyřešíte a čekají vás dva jiné. Rodina je daleko a jediným možným spojením s dětmi, manželkou a starší maminkou je telefonní sluchátko. A tady mám svůj druhý zdroj posily, který mě také ještě nikdy nezklamal. Stačí pár minut, v nichž se dozvím od dětí, co bylo nového ve škole, jak se daří babičce, co vyřídila nebo ještě nestačila vyřídít manželka během mé nepřítomnosti, jestli jsou všichni v pořádku - a únava je pryč. Bez víry a dobrého zájmu bych nedokázal nic."

Za rozhovor poděkoval R. Malý

ZE SVĚTA ...

* Ruský prezident Boris Jelcin prohlásil na mítinku ve městě Jaroslavi, že brzy vydá dekret, jimž budou definitivně zrušeny všechny kolchozy a sovochozy.

* Muslimská vojska v Bosně v rozporu s mezinárodními konvencemi o zákazu užívání chemických zbraní použila proti Srbům v Tuzle otravný plyn paralyzující nervový systém.

* Benediktin Willem de Smel (Holandan) byl zvolen prezidentem Mezinárodního díla pomoci Kirke in Not (Cirkev v nouzi), založeného premonstrátem Werenfriedem van Straatenem (známým pod přezdívkou "špek-pátr"), které už mnoho let organizuje pomoc pro Cirkev na Východě.

* Německá spolková vláda uvažuje o zavedení pracovní povinnosti pro některé příjemce sociální pomoci. Proti tomu ostře vystoupily humanitní spolky s poukazem na obtížnost přškolení četných nezaměstnaných na jiné obory.

* Po nedávné aféře ve Francii s poskytováním nemocným při transfúzi krve nakažené virem HIV byly odhaleny podobné případy i v Německu. Jejich zatím známý počet činí před r. 1985, kdy krev určená pro transfúzi začala být řádně zkoumána. 373.

DESÁTERO BOŽÍCH PŘIKÁZÁNÍ ZNÍ...

CHRISTOPH CASETTI, GENERÁLNÍ VIKÁŘ V CHURU, ŠVÝCARSKO

7/ Nesmíš krást!

Toto přikázání se zdá na první pohled srozumitelné a jednoznačné. Bývá ponejvíce vykládáno tak, že Bůh jim chrání majetek mého bližního. Kryje se do značné míry s desátým přikázáním, které doslova zní: "Nebudeš dychtit ani po domu svého bližního, ani po jeho poli, ani po jeho otroku, ani po jeho otrokyni, ani po jeho býku, ani po jeho oslu, vůbec po ničem, co patří tvému bližnímu..." (Deut 5,21).

Ochrana svobody

Starý zákon hned v další kapitole následující po Desáteru stanoví za krádež trest smrti. Proč tak tvrdý trest? Izraelita byl svobodným člověkem a bylo přísně zakázáno prodat ho do otroctví. Svoboda předpokládala alespoň minimální majetek. Zcela nemajetným byl pouze otrok. Podle těchto představ starověkých Izraelitů znamenala tehdy krádež, způsobená příslušníkem vyvoleného národa, vážnou újmu na jeho svobodě, přibližovala ho k nemajetným otrokům. Proto byla tak tvrdě trestána.

I dnes je alespoň minimální vlastnictví jakýmsi potvrzením lidské svobody a důstojnosti. Každá krádež směřuje tedy nejen proti hmotnému dobru bližního, ale též proti jeho dobru duchovnímu, proti jeho důstojnosti a svobodě, k níž náleží právo na majetek, byť sebeskrovnější.

Úskalí bohatství

Už starozákonní proroci velmi tvrdě pranyřují bezuzdnou honbu za bohatstvím a ostře napominají zámožné Židy, aby pečovali též o chudé.

Sedmé přikázání má také totiž svůj rub. Není jen zakázáno krást, nýbrž na stejnou úroveň je postaven také případ, kdy bohatý se nechce ze svého majetku ničeho vzdát ve prospěch chudého, který umírá hladem, mrazem nebo jiným hmotným nedostatkem. Také Ježíš Kristus několikrát připomíná povinnost bohatců starat se ze svého majetku o chudé. Podobnosti o Lazarovi a boháči je více než výmluvné. Jako vždycky jde i tentokrát Boží Syn do hloubky, když říká: "Neshromážďujte si poklady na zemi, kde je kazí rez a mol a zloději se vloupávají a kradou. Shromážďujte si však poklady v nebi, kde je ani rez ani mol nekazí a kde se zloději nevloupávají a nekradou..." (Mat 6,19n). Mnoho lidí se domnívá, že se sedmým přikázáním nejsou nikterak v rozporu, přece nekradou. Ježíš Kristus je usvědčuje, že ve skutečnosti být v souladu s tímto zdánlivě lehkým přikázáním není tak snadné. Aby mu člověk plně dostal, potřebuje přijmout tu nezávislost na hmotných věcech, k níž tak naléhavě v uvedeném citátu vybízí Kristus. Kdo z nás může s čistým svědomím říct, že už ji má?

Rádná práce

Je dostatečně znám a často citován Ježíšův výrok, abychom nepečovali úzkostlivě o své tělo, o to, co bychom jedli, pili a do čeho se oblékali. Toto není pobídka k zahálce. O to si nemáme dělat starosti. Jenže "nedělat si starosti" není totéž jako být lenošný a nepracovat. Ježíš Kristus sám svým podobenstvím o hřivnách a potrestání

liného služebníka, který hřivnu nerozmnožil, nýbrž zakopal, vybízí k poctivé a pilné práci. Jejím pravým cílem však nemá být hromadění majetku, jenž by zabezpečil pohodlný a lehký život, ale služba druhým, přínos pro druhé. "Hleďte nejprve království Boží a toto všechno vám bude přidáno...", říká Pán Ježíš. Kdo při své práci hledá na prvním místě oslavu Boha a dobro bližních, tomu budou dány i potřebné prostředky k obživě sebe i rodiny.

Člověk není zboží

Na řádnou odměnu za svou práci, takovou, aby uživil sebe i svou rodinu, má každý pracující člověk plný nárok. Zadržení mzdy je těžkým hříchem, dokonce hříchem "do nebe volajícím". Totéž se týká i nedostatečné mzdy, jež nestačí rodině člověka odkázaného na námezdní práci k obživě. Toto plně spadá pod sedmé přikázání Boží. Hladové mzdy, které často platí zaměstnavatelé svým dělníkům v rozvojovém světě nebo v komunistických diktaturách, jsou většími hříchy proti sedmému přikázání než drobné krádeže, s nimiž zápasí více či méně naše policie.

Člověk není zboží, má svou důstojnost a své nároky vyplývající z faktu stvoření a vykoupení. Nelze tedy vidět v něm pouze pracovní sílu čili zboží, je něčím mnohonásobně vyšším a větším. Sedmé přikázání je zde k tomu, aby modernímu člověku konce 20. století tuto pravdu připomínalo.

(Pokračování příště)

PŮVOD MEDAILKY PANNY MARIE

V Paříži na Rue du Bac 140 v kapli Dcer křesťanské lásky sv. Vincenta de Paula se vícekrát zjevila Panna Maria sv. Kateřině Labouré, která zasvětila celý svůj život službě chudým a trpícím. Zjevení 27. listopadu 1830 se stalo nejpůvodnějším. Panna Maria se zjevila stojící na zeměkouli s rozpaženými rukama. Z jejích rukou vycházely světelné paprsky, naznačovali milosti, kterými Panna Maria chtěla zaplavit svět. Kolem tohoto zjevení se objevil nápis: "Bez hříchů počatá Panna Maria, oroduj za nás, kteří se k tobě utíkáme!"

Potom se obraz změnil: představoval druhou stranu medailky, jak ji dobře známe. Oslavená Panna řekla: "Dej zhotovit medailku podle tohoto vzoru. Ti, co ji budou nosit, dostanou velké milosti. Mnoho milostí dostanou ti, kteří ji budou nosit s důvěrou."

Po začátečních těžkostech byla medailka zhotovena. V souvislosti s jejím rozšířením bylo třeba zaznamenat mnohé milosti, obrácení, uzdravení; lid sám nazval medailku "zázračnou". Pařížský arcibiskup Msgr. Quelen, které vyšetřil události na Rue du Bac, prohlásil: "Rychlost, jakou se rozšiřuje úcta k Panně Marii skrze její medailku, mnohé účinné milosti a dobrodiní, o kterých svědčí sami věřící, jsou znamením, kterým nebo potvrzuje pravdivost omilostněné Sestry."

V roce 1846, po obrácení Žida Alfonze Ratisbona skrze zázračnou medailku, papež Gregor XVI. potvrdil domněnku pařížského arcibiskupa.

Zajímavá je také souvislost mezi událostmi v Lurdech a na Rue du Bac v Paříži. Sv. Bernardeta řekla: "Paní vypadala tak jako na zázračné medailce, kterou nosím." I povzdech na medailce: "Bez hříchů počatá Panna Maria..." je v souladu s článkem víry o Neposkvrněném početí Panny Marie, který několik roků po pařížských zjeveních, v roce 1854 slavnostně definoval papež Pius IX.

Různé prvky zobrazené na medailce nám připomínají hlavní pravdy naší víry. Pokud nosíme mariánskou medailku s vírou, může nám být pomocnou v duchovním životě. Připomene nám důležitost křesťanské naděje a povzbudí nás k životu v lásce.

Tato medailka plní svoje poslání už celé století. Od r. 1830 přicházejí poutníci do srdce Paříže, Rue du Bac 140, do kaple zjevení, aby se povzbudili v plnění Boží vůle podle vzoru Panny Marie.

KVĚTOMLUVA JOSEFA SUCHÉHO

Kdybychom chtěli *Josefu Suchému* dát k narozeninám květiny, stálo by nás to hodně rozmyšlení a ani ve chvíli gratulace bychom si nebyli jisti, jestli jsme vybrali dobře. Čím potěšit básníka, jehož rodiště se jmenuje Lesní Jakubov, jehož knížky nesou názvy jako *Ocínová flétna* či *Jasmínová hvězda* a v jehož díle sotva najdeme báseň, která by neobsahovala aspoň jedno jméno květiny? Josef Suchý se totiž v květinách vyzná a snad každý svůj verš zdobí jiným květem. Tradiční růže nebo karafiáty se nám zdají pro takovou příležitost příliš obyčejné a orchidej či kamélie zase přehnaně parádní. Připadají-li jeho narozeniny na první den března, pak je velmi pravděpodobné, že nevhodnější kytici pro něj bude rozkvetlá jarní louka.

Začteme-li se do jeho básnických sbírek, které začaly vycházet se zpožděním až ve druhé polovině šedesátých let, kdy už měl básník za sebou čtyřicátý rok života a také dobu mlčení v komunistických věznicích, vidíme na první pohled, že poezie Josefa Suchého vypadá jako květomluva. Otevřeme třeba sbírku *Okou*:

"Je dívčí tvář, která se rozednívá s květem petrklice, a osud mládence vtělený v jitrocel. Jsou protěžová návrší, kde neuděláš krok, aniž by nezazněla struna."

Jeho lyrika nám kreslí přírodní krásy, které často už ani neumíme pojmenovat. Přiznáváme, že většinu květin, stromů i ptáků, o kterých básník mluví, bychom v přírodě vůbec nepoznali. A přece ještě dokážeme s touto čarovnou říší neznámých květů i neznámých slov komunikovat: tak, že přestaneme luštit jejich význam a necháme na sebe působit jejich zvuk. Jména květin znějí vzdychky kouzelně, ať už jde o polní a lesní kvítí naší země nebo o libanonský cedr či fíkovník z biblických krajin. Znějí libezně jako jména hebrejských divoké starozákonních příběhu, která si též neumíme přeložit. Čím jsou pro nás záhadnější, tím se nám zdají krásnější, neboť rozvíhají kouzlo poezie samy od sebe. Co na tom, že si pod každým z nich představíme asi jiné barvy, než má příslušná květina ve skutečnosti? Náš čas se nachýlil a je pozdě začínat každodenní život uprostřed květin a neporušené přírody. Zbývá jen touha po takovém životě a to je poezie.

Svět, do kterého nás vede květomluva Josefa Suchého, je nám možná vzdálený, ale existuje. Kdyby nám bylo dopřáno vyměnit svůj osud běžce za úděl poutníka, jistě bychom dospěli až k libežnému zákoutí, o kterém mluví třeba sbírka *Ve znamení vah*:

"Dva tucty chalup hluboko v lesích na křížovatce zaječích cest. S hladinou rybníka letmo se líbá vlaštovka. Z návsi pár kroků k hospůdce něžné, říkalo se tam U čtyřlístku..."

Je to ráj, do něhož je možné se ukrýt. Josef Suchý se sem uchýlil se

svou poetikou, ale ne proto, aby přerušil spojení se světem sedivým a zaprašeným. Zvolil si ráj srdce podobně jako Komenského poutník, který *"doma v srdce svém sedě, s jediným Pánem Bohem se uzavírá"*. Je zcela v řádu věcí, že život plný vichřic a bouří vystřídají *"sny o životě v stříbrných podmínkách luny"*, jak říká opět kniha *Ve znamení vah*.

Dojem čistoty a neporušenosti máme také ze Suchého veršů milostných. Láska potřebuje nezkažené prostředí stejně jako příroda a básník ji nejraději vidí tam, kde dosahují jeho životní kořeny: pod rozkvetlými stromy, za zvuků venkovské tancovačky, v krajíně vyčištěné vzpomínkami na dětství. A co je nejdůležitější: slovem "láska" se tu označuje celoživotní vztah; cesta, kterou muž a žena procházejí nejen jako milenci, ale i jako manželé; kouzlo, které s přibývajícím lety nevypřehává, nýbrž silí; vztah, který není zbožným přáním, ale Božím darem. Líčí se tu samozřejmě láska smyslová, ale v těch smyslech je úžasné čisto. Jsou tu pochopitelně i vášně, ale vášně neobyčejně zdravé. Strhne se tu i bouřka, *"která čistí vzduch, však stéblo nezlomí"*, jak říká báseň *Země tvých dlaní*. Pro takovou tvárnost lásky našel Josef Suchý dva básnické obrazy, které považujeme v jeho díle za vrcholné. První se nachází v básni *Růžový olej* ze sbírky *Duhové kameny*. Aby vznikla jediná kapka růžového oleje, *"ta čirá duše růže"*, musí být slisováno množství krásných květů. Podobně se zdá lidským očím, že smyslově zalíbená krása se v manželství ztrácí; ale ony se ve skutečnosti pouze mění, koncentrují a dozrávají, až je z nich čistá duše lásky. Druhá metafora je obsažena v názvu sbírky *Země tvých dlaní*. Z lásky, která má perspektivu celoživotní věrnosti, se stává zaslíbená a z naručí milované osoby zaslíbená země, na níž je člověk dlouho živ a je mu dobře. Nad Suchého milostnou lyrikou se vzdychky ptáme, jak je možné, že manželské štěstí bývá tak často zpochybňováno a jeho existence popírána. Básník naopak vyslovuje krajní důvěru manželské lásce, této nejvzácnější květině, která byla zasažena hned při počátku světa v Božím ráji.

Co jsme řekli o Suchého lyrice, platí také pro jeho dílo prozaické a překladatelské. Objevila se ukázka z chystané knihy slovenských rapsodií, která vypráví o pouti svatého Vojtěcha po Evropě. Je to příležitost vytvořit moderní legendu, ale básník má největší snahu, aby historické výjevy ozdobil všemi možnými přírodními krásami a postavy světů i mocných zasadil do prostředí květů a stromů, hlasů zvířat, větru i moře. Podobně si počíná jako překladatel. Listujeme kteroukoli antologií jeho překladů, ať je to výbor z lyriky východoněmecké, lužickosrbské či nejnověji

rakouské, a vzdychky najdeme největší podíl lyriky přírodní. Zájem Josefa Suchého o Slovanů, zvláště o Lužické Srby, se též podobá starostlivé péči o vzácnou květinu; vždyť je ponejvíce věnován kmenům, které už ze slovanského areálu zmizely, jako jsou třeba Luticové z nedávných "slovanských" básní, nebo kulturám, které se drží na stále menším okruhu. Kdybychom v básnickově květomluvě hledali výraz pro jeho oblíbené Lužické Srby, byl by to pochopitelně vřes.

V celém díle Josefa Suchého jsou znovu a znovu vyjadřovány tři biblické motivy. První je věta Pána Ježíše *"Pohleďte na lilie polní"*. Druhý je výrok apoštola Pavla *"Láska nikdy nepřestává"*. A třetí je průběžný motiv spravedlnosti a dovršené míry času. *"Jakási laskavost a moudrost, jakási rovnováha hluboká je mimo nás,"* říká sbírka *Ve znamení vah*. *"Jenom nenáležat. Dočkáme se vína z hroznů vzácné révy. Jeho vinařem je kdosi laskavý a moudrý mimo nás."* - Nad úrodou básní, próz i překladů Josefa Suchého vidíme, že prvních zralých plodů, které jsou pro nás připraveny ještě na této zemi, se už básník dočkal.

Karel Komárek

Z DOMOVA ...

* Ministr Igor Němec přijal prezidenta Mezinárodní romské unie Rajka Djuriče z Německa. Ten ho informoval, že ve Slovinsku a Rakousku již mají Romové statut národnostní menšiny a vyjádřil naději, že Česká republika bude následovat jejich příkladu.

* Jak uvedl děkan Lékařské fakulty MU v Brně prof. dr. J. Bilder na mezinárodním protirakovinném sympoziu, počet vyléčených z nádorového onemocnění hlavy nebo krku se pohybuje kolem 50 procent. Nejnepříznivější jsou výsledky léčení rakoviny jazyka.

* Pouze polovina z více než 1200 branců z olomouckého okresu narozených v r. 1975 vyhověla zdravotnickým kritériím pro nástup základní prezenční vojenské služby. Třicet procent prohlásila komise za trvale neschopné, dvacetí procentům službu odročila ze zdravotních důvodů. Z odvedených požádalo o civilní službu z důvodu svědomí 18 branců.

* Naprostá většina českého obyvatelstva je rozhodně proti přiznání volebního práva Čechům v exilu. Vyplynulo to ze statistického průzkumu Českého deníku. Pouze čtrnáct procent je ochotno "exilovým Čechům" volební právo přiznat.

* V Kulturním domě v Bašce u Frýdku-Místku se 27. listopadu uskuteční zábavná akce pro mládež s názvem **"Nejen divadelní odpoledne"**.

PROJEV SOLŽENICYNŮV K OBYVATELŮM KRAJE VENDÉE

V Luc-sur-Boulogne vzpomínalo koncem září 30 000 obyvatel kraje Vendée na krvavou oběť těch, kteří byli zmasakrováni za Francouzské revoluce pekelnými oddíly de Cordeliera. 564 osob, z nich 109 dětí do 7 let, bylo zavřeno do kostela a upáleno. Tito "nevinní svatí" kraje Vendée byli prohlášeni církví za blahoslavené. Dva symbolické památníky byly postaveny, aby udržovaly vzpomínku na tento masakr. Slavnost dala příležitost starostovi Paulu Bazinovi a Filipu de Villiers vzpomenout na význam tohoto dne. Byl přečten text projevu Alaina Decaux. A především pronesl svůj projev velký Alexander Solženicyn. Pokládáme za nutné uveřejnit jej celý.

"Pane předsedo ústřední rady oblasti Vendée, milí občané!

Před dvěma třetinami století jsem jako chlapec četl s obdivem knihu s vyprávěním o povstání ve Vendée, povstání tak hrdinské jako beznadějném. Ale nikdy jsem si, byl ve snu, nedovedl představit, že ve dnech svého stáří budu mít tu čest zúčastnit se odhalení památníku na počest hrdinů a obětí povstání.

Dvacet desetiletí uplynulo od této události a různá desetiletí podle různých krajů, a to nejen ve Francii, vrhla nové světlo na povstání ve Vendée.

Historické události nebývají nikdy plně pochopeny v návalu vášni, které je doprovázejí, ale až s větším odstupem, který tyto vášně zchladi.

Dlouho bylo odmítáno slyšet výkřik z úst umírajících, které za živa upalovali: výkřiky vesničanů této oblasti, která se vyznačovala pracovitostí svých obyvatel, těch, pro něž, jak se zdálo, revoluce vypukla, ale které tato revoluce zotročila a až do nejzazšího extrému ponížila. Proto se tyto vesničané proti ní vzbouřili.

Tito současníci revoluce dobře poznali, že každá revoluce rozpoutává u lidí instinkty nejprimitivnějšího barbarství, temné síly závisti, hrabivosti a nenávisti. Zaplatili těžkou daň tehdejší všeobecné psychóze, protože chování nebo jen zdání chování politicky umírněného bylo pokládáno za zločin.

Bylo to teprve 20. století, kdy v očích společnosti pohasla romantická aureola, která obklopovala revoluci 18. století.

Až po půlstoletích a stoletích se lidé konečně přesvědčili v důsledku svého vlastního utrpení, že revoluce ničí organický charakter společnosti,

že ruinyje přirozený běh života, že uvádí v níveč nejlepší složky populace a uvolňuje cestu těm nejhorším. Přesvědčili se, že žádná revoluce nemůže obohatit zemi třeba za použití sebesíkovnějších metod, že v zemi dojde k nespočetným vraždám, k rozsáhlému zchudnutí obyvatelstva a v nejtěžších případech k trvalé degradaci populace.

Slovo revoluce samo o sobě (z lat. revolvo) znamená otočit zpět, znovu vyzkoušet, znovu osvětlit, v nejlepším případě zaměnit smysl "nad" v "pod". Je to přívál nazáviděňhodných významů.

Za našich dnů se připojuje k různým revolucím epiteton "veliká", dělá se to už nevědoměle a často s velikou hořkostí.

Do budoucna si vždy lépe uvědomíme, že společenský výsledek, který si tak horlivě přejeme, může být dosažen moudrým způsobem normální evoluci s menšími ztrátami a bez všeobecného barbarství. Je třeba se naučit zlepšovat poměry trpělivě a s tím můžeme začít již dnes.

Bylo by nemoudré doufat, že revoluce může obrodit lidskou přirozenost. A v to doufala a věřila Vaše francouzská revoluce, a také naše ruská.

Francouzská revoluce se rozpoutala ve jméne hesla v podstatě rozporuplného a neuskutečnitelného: svoboda, rovnost, bratrství. Ale v životě společnosti svoboda a rovnost mají vždy tendenci se navzájem vylučovat, jsou k sobě navzájem antagonistické: protože svoboda ničí společenskou rovnost, - vždyť je to jedna z rolí svobody, - zatímco rovnost omezuje svobodu, neboť jinak by rovnosti nebylo možné dosáhnout.

Co se týká bratrství, to vůbec nepatří do této tříčlenné rodiny, je to jen nerozvázný dodatek či slogan. Nejsou to totiž podmínky společenské, které vytvářejí pravé bratrství. Bratrství je rodu duchovního. K tomuto trojičennému sloganu připojovala se hrozba "nebo smrt", což zcela ničilo celý jeho význam.

Nikdy a žádné zemi bych nepřál "velkou revoluci".

Jestliže revoluce XVIII. století nevedla ke zruinování Francie, pak jedině proto, že nastal Thermidor (vzpoupa proti jakobínům). Revoluce ruská nepoznala Thermidor, který ji mohl zastavit, a zcela přímou cestou

přivedla náš lid až k svému cíli, až k propasti, až k hlubinně zkázy.

Škoda, že tu nejsou řečníci, kteří by připomněli to, co jsme přímo poznali v Číně, Kambodži, ve Vietnamu, kteří by řekli, jak velikou cenu musel lid těchto zemí zaplatit za revoluci.

Zkušenost z francouzské revoluce by měla stačit k tomu, aby naši rozumářští organizátoři "blahobytu pro všechny" se z toho poučili. Ale to se neděje.

V Rusku se vše odehrávalo ještě horším a zcela nesrovnatelným způsobem.

Množství krutých událostí z francouzské revoluce bylo znovu s učenlivostí poslušně použito na těle Rusi leninskými komunisty a internacionálními socialisty. Jedině stupeň organizování teroru a krutá systematickosti nesrovnatelně převyšily teror jakobínů.

My jsme neměli Thermidor, ale - a můžeme na to být hrdi ve svém svědomí - měli jsme také své Vendée a to vícekrát než jednou. Jsou to veliká lidová povstání, jako v Tambově v r. 1920 - 21 a v západní Sibíři r. 1921.

Známa historická událost: houfy vesničanů ve škorních, ozbrojené holemi a vidlemi pochodovaly na Tambov za zvuku zvonů z okolních chrámů, aby se daly skosit kulometnou palbou. Tambovské povstání trvalo 11 měsíců, ačkoliv komunisté při jeho potlačování použili tanků, obrněných vlaků, letadel, ačkoliv odvedli jako rukojmí rodiny revoltujících a ačkoliv chtěli použít otravný plyn.

Poznali jsme také urputnou rezistenci proti bolševikům u kozáků uralských, donských, kubáňských. I ta byla utopena v potocích krve. Byly to opravdové genocidy.

Dnes při odhalení memoriálu Vašeho hrdinského Vendée vidím také já památníky, které budou jednou zbudovány v Rusku, aby byly svědky našeho ruského odporu proti běsnění komunistické hordy.

Společně jsme prožili XX. století, z velké části století násilí, které hrozným způsobem korunovalo ten Pokrok, o němž se tolik snilo ve století XVIII. Věřím, že dnes bude stále více a více Francouzů, kteří budou lépe chápat, si vážit a uchovávat s pýchou ve svých vzpomínkách rezistenci a její oběti v kraji Vendée.

(z franštiny přeložil F. Maliňák)

ŘEKLI O MEDJUGORJE:

"Osobně jsem hluboce přesvědčen, že Medjugorje je pokračováním Lurd a Fatimy. Církevní komise má samozřejmě poslední slovo, ale poselství musíme už nyní s radostí přijímat a žít." "Mluví se hodně o Medjugorje, ale já si přeji, aby se o tom mluvilo stále více."

*František kardinál Tomášek,
zesnulý arcibiskup pražský*

"Ráda bych šla do Medjugorje, abych Matce Boží poděkovala za přijatou milost. Víím, že tam mnozí chodí a obracejí se. Děkuji Bohu, že tímto způsobem řídí náš čas."

Matka Tereza z Kalkaty

"Mohu říci jen tolik, že vidím, jak mnozí přijíždějí do Medjugorje jako pohané a vracejí se potom s ružencem v ruce."

*Giuseppe kardinál Siri,
arcibiskup janovský*

"V Medjugorje se nic neplánuje ani neorganizuje a přesto jde všechno tak dobře. Zejména půst vede k obnově duchovní síly a jasnosti poznání. A ví se také, jak přistoupit k dílu dalekosáhlé duchovní obnovy. K tomu náleží zvláštním způsobem mír, který má své místo v centru medjugorských poselství. Každý poutník tam zakouší ulehčení a radost ve vlastním srdci."

*Johannes Joachim Degenhardt,
arcibiskup paderborský*

"Poněvadž jsme nedokonali a hříšní, potřebujeme ducha pravého pokání. Není náhodou, že na začátku každé Eucharistické oběti říkáme významné hříchů. Bez toho bychom se nemohli k Bohu přiblížit ani o krok. Bez toho schází bázeň, která je nutná, aby mohl člověk před Boha předstoupit. A toto žije medjugorské hnutí. Myslím na to, jak mnozí - řekl bych první následovníci svatého faráře

z Arsu - odstraňují v Medjugorje bídu a přinásejí Boží osvobození ve svátosti smíření."

*Johannes Dyba
arcibiskup fuldský*

"Ovoce je tak zřejmé, tak jasné a plné, že prostě nemůže být ignorováno. Moji nejdůležitější zkušenosti v Medjugorje byl čas strávený ve zpočívání. Jsem si jist, že během těchto tří hodin jsem slyšel více bytostných a hluboko ze srdce vycházejících zpočívání než během celých jednadvaceti let mého kněžství. A nemohl jsem dělat nic jiného, než se nechat zasáhnout tímto působením milosti."

Biskup Seamus Hegarty z Irska

SVĚTLO - týdeník Matice cyrilometodějské. Vydává Matice cyrilometodějská v Olomouci v nakladatelství Matice cyrilometodějská s.r.o. Olomouc. Sazba a grafická úprava Jaroslav Novotný, tisk Matice cyrilometodějská s.r.o. Olomouc. Šéfredaktor PhDr. Radomír Malý. Redakce: Mendlovo náměstí 1a, Brno, PSČ 602 00. Administrace: Matice cyrilometodějská s.r.o., Dolní nám. 24, Olomouc, PSČ 771 00. Telefon redakce 05 / 43 32 11 18 kl. 271, telefon administrace 068/ 52 228 03. Podávání novinových zásilek povoleno Oblastní správou pošt v Ostravě č.j. 2363/93-P/1 ze dne 23. 8. 1993. Objednávky vyřizuje administrace týdeníku.

Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medjugorje aj.) se podřizujeme konečnému úsudku církve.

Poštovně uveřováno

Novinově výplatné

Odesílatel:
Matice cyrilometodějská s.r.o.
Dolní nám. 24
771 00 Olomouc